

z mladinskim delom proti prekarnosti

mladih

ŠT. 4

I FEEL
SLOVENIA

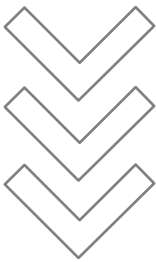

Sofinancira
Evropska unija

kolofon

AVTORJI: Sodelavke in sodelavci projekta DD - Dostojno delo

IZDAL: Socialna akademija, Ljubljana 2026

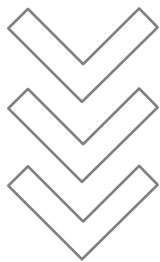

Publikacija je brezplačna.

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji

4.0 Mednarodna.

Sofinancira
Evropska unija

Glavna cilja projekta DD – dostojno delo sta izvajanje programa usposabljanja za mladinske delavce s področja prekarnosti ter delavskih in socialnih pravic ter informiranje mladih, organizacij v mladinskem sektorju in javnosti o problemu prekarnosti med mladimi.

KONZORCIJSKI PARTNERJI:

- Zavod Nefiks (vodilni konzorcijski partner)
- Mladinska Mreža MaMa
- Socialna akademija
- Zavod PIP
- Inštitut za mladinsko politiko

vsebina

Uvod

1

1 Mladinsko delo z učinkom: kako zastaviti cilje, ki prinašajo spremembe

7

2 Socialni marketing za družbene spremembe

13

3 Kako z mladinskim delom podpirati duševno zdravje mladih

17

4 Ena-na-ena: mentoriranje mladih

37

5 Mednarodne priložnosti: mladinsko delo kot odskočna deska za razvoj mladih

45

6 Finančno vodenje projektov v mladinskem delu

59

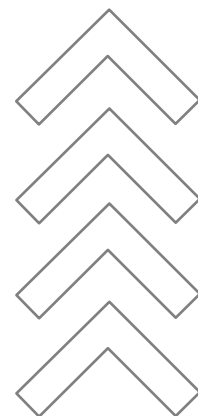
uvod

Mladinsko delo je prostor, kjer mladi razvijajo kompetence, raziskujejo pomembna življenjska vprašanja in krepijo svojo vlogo v družbi. Skozi izkušnje, dialog in sodelovanje gradijo razumevanje sebe, drugih in sveta, v katerem živijo.

To postaja še posebej pomembno v času, ko vstop mladih na trg dela spremljajo negotovost, prekarne oblike zaposlitve in vprašanja negotove prihodnosti. Ti izzivi so tesno povezani z duševnim zdravjem, občutkom varnosti ter možnostmi, ki jih mladi vidijo pred seboj.

Mladinsko delo odpira prostor za razumevanje življenjskih izkušenj in hkrati ponuja orodja za delovanje. Med njimi ima pomembno mesto socialni marketing, ki mladim omogoča prepoznavanje družbenih izzivov, oblikovanje sporočil in aktivno prispevanje k spremembam v skupnosti.

Priročnik, ki je pred vami, povezuje ključna področja mladinskega dela: načrtovanje aktivnosti, socialni marketing, duševno zdravje mladih, mentoriranje, mednarodne priložnosti za mlade ter finančno vodenje projektov. Namenjen je podpori mladinskim delavcem pri ustvarjanju kakovostnih procesov, ki mlade opolnomočijo za razumevanje sveta in aktivno soustvarjanje družbe, hkrati pa prispevajo k razvoju in trajnosti delovnih mest v mladinskem sektorju.

1. mladinsko delo z učinkom: KAKO ZASTAVITI CILJE, KI PRINAŠAJO SPREMEMBE

1. mladinsko delo KOT PROSTOR NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA

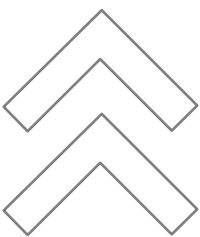

Mladinsko delo je pomembno okolje neformalnega izobraževanja, v katerem mladi razvijajo kompetence, ki dopolnjujejo znanja, pridobljena v formalnem izobraževalnem sistemu.

Aktivnosti v mladinskem delu – delavnice, projekti, svetovanja, prostovoljske akcije in mednarodne izmenjave – so zasnovane kot učni procesi, ki temeljijo na sodelovanju, izkušnjah in refleksiji.

Neformalno izobraževanje je organiziran in načrtovan učni proces, ki poteka zunaj formalnega izobraževalnega sistema.

Njegova posebnost je, da so udeleženci aktivni soustvarjalci učnega procesa, metode pa so prilagojene potrebam skupine. Pogosto temelji na izkustvenem učenju, sodelovalnih metodah in refleksiji lastnih izkušenj. Takšen pristop omogoča razvoj številnih kompetenc, kot so komunikacijske spretnosti, sodelovanje, kritično mišljenje, ustvarjalnost in sposobnost reševanja problemov (Lombergar, Cepin, 2025).

Za mladinsko delo je torej značilno, da:

-
- je udeležba mladih prostovoljna,
 - učenje temelji na izkušnji in aktivnem sodelovanju,
 - so odnosi med izvajalcem poučevanja in udeleženci bolj partnerski kot hierarhični,
 - se vsebine prilagajajo interesom in potrebam mladih - še najbolj pa je, da so pobudniki aktivnosti mladi sami.
-

Mladinsko delo deluje kot pomembno dopolnilo formalnemu izobraževanju. S svojo prožnostjo odpira teme, ki jih formalni sistem pogosto ne doseže, ter mladim omogoča izkušnjo aktivnega sodelovanja v skupnosti.

2. ZAKAJ JE NAČRTOVANJE AKTIVNOSTI V MLADINSKEM DELU POMEMBNO

Čeprav mladinsko delo pogosto poteka v sproščenem in neformalnem vzdušju, kakovostne aktivnosti niso naključne. Za njimi stoji premišljena pedagoška zasnova.

TEORIJA IZKUSTVENEGA UČENJA

Kolbova teorija opisuje učenje kot proces, pri katerem se znanje ustvarja z izkušnjo - izkustveno učenje.

Temelji na cikličnem modelu, ki vključuje štiri faze:

1. Konkretna izkušnja – učenje z neposrednim delovanjem.
2. Razmišljujoče opazovanje – razmislek o izkušnji.
3. Abstraktna konceptualizacija – oblikovanje konceptov in teorij.
4. Aktivno preizkušanje – uporaba naučenega v praksi.

Cikel se ponavlja, kar omogoča stalni razvoj znanja in kompetenc.

Ta pristop poudarja, da se ljudje ne učimo le iz same aktivnosti, temveč predvsem iz razmišljanja o njej in prenosa naučenega v nove situacije.

Za mladinskega delavca je ta cikel zelo uporaben pri načrtovanju aktivnosti, saj pomaga strukturirati učni proces: najprej mladim omogoči aktivno izkušnjo (npr. igro, simulacijo ali projekt), kaj se je zgodilo in kaj so se naučili, ter jih spodbuja k razmisleku, kako lahko nova spoznanja uporabijo v vsakdanjem življenju.

Tako aktivnosti v mladinskem delu ne ostanejo le na ravni doživetja, ampak vodijo do zavestnega učenja in osebnega razvoja (Banjac in sod., 2022).

Načrtovanje aktivnosti pomeni, da mladinski delavec razmisli o:

- ciljih aktivnosti,
- potrebah in značilnostih skupine,
- metodah dela,
- pričakovanih učnih učinkih.

Če aktivnosti niso premišljeno zasnovane, obstaja tveganje, da ostanejo le na ravni zabave brez globljega učnega učinka, katerega namen je, da mladi razvijajo kompetence in oblikujejo odnos do družbe.

3. DOLOČANJE CILJEV AKTIVNOSTI: UPORABA METODE SMART

Eden ključnih korakov pri načrtovanju aktivnosti v mladinskem delu je jasno določanje ciljev.

Cilji mladinskemu delavcu pomagajo usmerjati proces učenja in oceniti, ali je aktivnost dosegla svoj namen.

Pri oblikovanju ciljev se pogosto uporablja metoda SMART, ki pomaga oblikovati jasne in merljive cilje.

SMART cilji

S – specifični (Specific)

Cilj mora biti jasno opredeljen. Namesto splošnega cilja »mladi bodo sodelovali«, je bolj jasno zapisati: »mladi bodo razvijali sposobnost sodelovanja pri skupinski nalogi.«

M – merljivi (Measurable)

Cilj mora omogočati preverjanje, ali je bil dosežen. Na primer: »udeleženci bodo znali naštetih vsaj tri načine učinkovitega sodelovanja.«

A – dosegljivi (Achievable)

Cilj mora biti realističen glede na čas, starost skupine in razpoložljive vire.

R – relevantni (Relevant)

Cilj mora biti povezan s potrebami mladih in širšim namenom aktivnosti. Za mlade mora biti cilj aktivnosti smiseln.

T – časovno opredeljeni (Time-bound)

Cilj mora biti dosegljiv v določenem časovnem okviru (npr. v okviru ene delavnice ali projekta).

Primer SMART cilja:

Namesto splošnega cilja:

»Mladi se bodo naučili sodelovati.«

lahko cilj oblikujemo bolj konkretno:

»Do konca delavnice bodo udeleženci v skupinah pripravili rešitev skupinske naloge in pri refleksiji prepoznali vsaj dva dejavnika, ki prispevata k uspešnemu sodelovanju.«

Takšna formulacija omogoča bolj jasno načrtovanje aktivnosti in refleksije.

4. SRČIKA MLADINSKEGA DELA: opolnomočenje mladih

Eden ključnih korakov pri načrtovanju aktivnosti v mladinskem delu je jasno določanje ciljev.

Cilji mladinskemu delavcu pomagajo usmerjati proces učenja in oceniti, ali je aktivnost dosegla svoj namen.

Aktivnosti niso same sebi namen, temveč služijo razvoju kompetenc, ki mladim omogočajo sodelovanje v skupnosti in s tem aktivno državljanstvo.

Neformalno izobraževanje v mladinskem delu spodbuja razvoj številnih pomembnih kompetenc, med drugim:

- **Večjezičnost**

Sposobnost komuniciranja v različnih jezikih in razumevanja kulturnih razlik.

- **Pismenost**

Sposobnost branja, pisanja, razumevanja in kritičnega vrednotenja informacij.

- **Matematična kompetenca ter kompetenca v znanosti, tehnologiji in inženirstvu**

Razumevanje matematičnih konceptov in uporaba znanstvenega razmišljanja pri reševanju problemov.

- **Digitalna kompetenca**

Uporaba digitalnih orodij, kritično vrednotenje spletnih informacij in odgovorno digitalno delovanje.

- **Osebna, socialna in učna kompetenca**

Samorefleksija, upravljanje časa, sodelovanje z drugimi, skrb za dobro počutje ter sposobnost učenja.

- **Državljska kompetenca**

Aktivno sodelovanje v demokratični družbi, razumevanje družbenih procesov in spoštovanje človekovih pravic.

- **Podjetnostna kompetenca**

Iniciativnost, ustvarjalnost in sposobnost pretvarjanja idej v projekte ali dejavnosti.

- **Kulturna zavest in izražanje**

Razumevanje ter izražanje idej, izkušenj in čustev skozi različne kulture, umetnost in tradicije.

Mladinsko delo predstavlja prostor osebne in družbene rasti. Mladi skozi aktivnosti razvijajo znanja, veščine, vrednote, občutek odgovornosti in pripravljenost za sodelovanje v skupnosti.

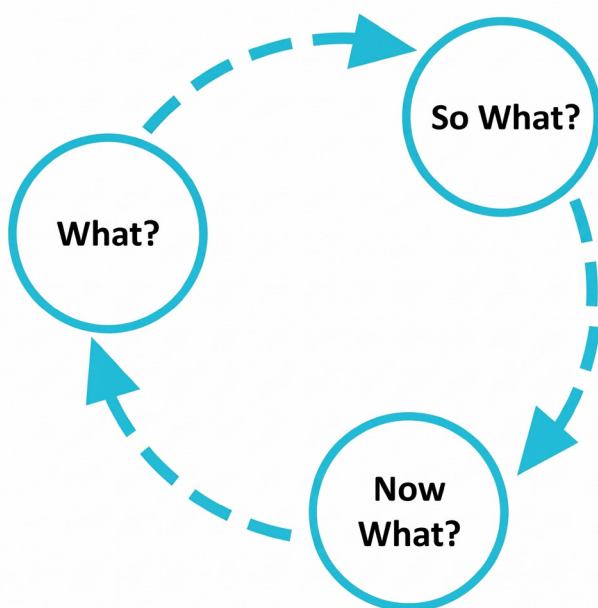

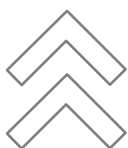
5. MODEL NAČRTOVANJA AKTIVNOSTI: OD IZKUŠNJE DO DELOVANJA

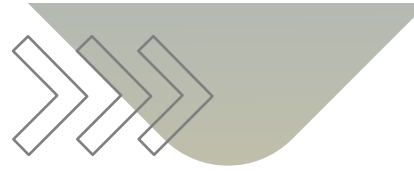
Pri načrtovanju aktivnosti v mladinskem delu je lahko v pomoč preprost model učnega procesa, ki temelji na treh korakih.

MODEL TREH VPRAŠANJ

Korak	Pomen
What?	Kaj se je zgodilo (izkušnja)
So what?	Kaj smo se iz tega naučili (refleksija)
Now what?	Kaj bomo naredili drugače (prenos)

Ta model izhaja iz reflektivnega modela Terry Borton (1970). Pomaga zagotoviti, da aktivnosti ne ostanejo zgolj na ravni doživetja, temveč vodijo do učenja.

KONTROLNI SEZNAM ZA NAČRTOVANJE AKTIVNOSTI

Pred izvedbo aktivnosti si mladinski delavec lahko zastavi naslednja vprašanja:

- Ali je cilj aktivnosti jasno opredeljen?
- Ali so cilji oblikovani po načelu SMART?
- Ali je metoda primerna za starost in izkušnje skupine?
- Ali aktivnost omogoča aktivno sodelovanje vseh udeležencev?
- Ali je predviden čas za refleksijo?
- Ali je povezava z vsakdanjim življenjem mladih jasno izpostavljena?

Srčika mladinskega dela ni le organizacija dogodkov, temveč ustvarjanje učnih procesov, ki mlade opolnomočijo za odgovorno, aktivno in solidarno delovanje v skupnosti.

Viri:

Lombergar, N., Cepin, M. (2025). ABC mladinskega dela, Priročnik za mladinske delavce. Ljubljana: MVI dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-BE-FAP3CW/92944f5b-b007-482b-bca9-3c19756f504a/PDF>

Borton. T. (1970). Reach Touch and Teach: Student Concerns and Process Education. McGraw-Hill, New York

Banjac, M., Šipuš, K., Tadič, D., Razpotnik, Š., Novak, M., Lajh, D., Pušnik, T. (2022). Izkustveno učenje: od teorije k praksi. Dosegljivo na: https://www.zrss.si/pdf/BEAT_Izkustveno_ucenje.pdf

2. SOCIALNI MARKETING ZA DRUŽBENE SPREMEMBE

1. KAJ JE SOCIALNI MARKETING?

Socialni marketing pomeni uporabo principov in orodij, ki jih poznamo iz komercialnega marketinga, vendar z drugačnim ciljem – namesto povečanja prodaje izdelkov ali storitev je njegov namen doseganje pozitivnih družbenih sprememb.

Temelji na raziskovanju potreb skupnosti, razumevanju vrednot in motivacij ciljnih skupin, preišljenem oblikovanju sporočil ter izbiri učinkovitih komunikacijskih kanalov. Ključna razlika v primerjavi s komercialnim marketingom je, da cilj ni dobiček, ampak sprememba vedenja, stališč ali celo politik.

Primeri uporabe socialnega marketinga v mladinskem delu so številni. Med njimi so kampanje, ki spodbujajo aktivno participacijo mladih v demokratičnih procesih, projekti, ki naslavljajo diskriminacijo in spodbujajo enakost, ter akcije, ki ozaveščajo o prostovoljstvu in solidarnosti.

Socialni marketing tako postane most med mladimi in širšo družbo, saj daje glas njihovim potrebam in idejam.

2. SOCIALNI MARKETING KOT DEL ŠIRŠEGA SPEKTRA ORODIJ ZA DRUŽBENE SPREMEMBE

Socialni marketing je le eno izmed orodij, ki jih mladinski delavci lahko uporabijo pri ustvarjanju družbenih sprememb. Pomembno je, da ga razumemo kot del širšega spektra, kjer ima vsako orodje svojo vlogo.

Zagovorništvo (advocacy) pomeni vplivanje na oblikovalce politik in institucije, da v svoje delo vključijo glas mladih.

Pogosto se izvaja s kampanjami, ki usmerjajo pozornost na specifične probleme, ter s sodelovanjem v procesih oblikovanja politik.

Lobiranje je v tem kontekstu bolj neposredno – gre za ciljno vplivanje na odločevalce pri sprejemanju zakonodaje ali ukrepov.

Pogosto se izvaja s kampanjami, ki usmerjajo pozornost na specifične probleme, ter s sodelovanjem v procesih oblikovanja politik.

Pomembna je tudi

dimenzija ozaveščanja (awareness raising), kjer gre za širjenje informacij, razbijanje stereotipov in krepitev javnega znanja o določeni temi.

Socialni marketing se od teh pristopov razlikuje, saj je bolj osredotočen na spremembo vedenja posameznikov in skupin.

Kljub razlikam se ta orodja pogosto dopolnjujejo – uspešne mladinske pobude običajno združujejo elemente socialnega marketinga, zagovorništva, lobiranja in ozaveščanja.

Socialni marketing se od teh pristopov razlikuje, saj je bolj osredotočen na spremembo vedenja posameznikov in skupin.

3. KORAKI PRI ZASNOVI IN NAČRTOVANJU AKTIVNOSTI

Uspešna socialnomarketinška kampanja zahteva premišljen proces načrtovanja.

-
1. Prvi korak je **analiza** problema in ciljne skupine. To pomeni, da si zastavimo vprašanja: kaj želimo spremeniti, koga nagovarjamo in kakšne so značilnosti te skupine? Razumevanje vrednot, navad in motivacij mladih ali širše javnosti je temelj, na katerem gradimo.
 2. Ko imamo jasno definirano ciljno skupino, si **postavimo cilje**. Ti naj bodo oblikovani po načelu SMART – specifični, merljivi, dosegljivi, relevantni in časovno opredeljeni. Pomembno je razlikovati med kratkoročnimi cilji (npr. doseči določeno število udeležencev na dogodku) in dolgoročnimi cilji (npr. sprememba odnosa do prekarnosti pri delodajalcih).
 3. Naslednji korak je **razvoj sporočila**. Učinkovito sporočilo je jasno, relevantno in privlačno za ciljno publiko. Ključno vlogo imajo jezik, vizualna podoba in pripovedovanje zgodb (t. i. storytelling), saj zgodbe ljudi nagovarjajo na čustveni ravni.

Izbor komunikacijskih kanalov mora slediti navadam ciljne skupine. Poleg tradicionalnih medijev, kot so radio, plakati in tisk, je danes nepogrešljivo vključevanje digitalnih kanalov – družbenih omrežij, videoposnetkov, podcastov ali interaktivnih spletnih kampanj. Dogodki v živo, kot so ulične akcije, festivali in delavnice, omogočajo neposreden stik z ljudmi in gradnjo skupnosti.

Izvedba aktivnosti naj vključuje mlade kot so-ustvarjalce, saj to povečuje avtentičnost in relevantnost sporočil. Koristno je tudi sodelovanje z drugimi deležniki – nevladnimi organizacijami, šolami, lokalnimi skupnostmi in mediji. Po izvedbi sledi evalvacija, ki odgovarja na vprašanja: ali smo dosegli zastavljene cilje, koliko ljudi smo nagovorili in ali smo sprožili zeleno spremembo. Takšna refleksija omogoča učenje za prihodnje kampanje.

Model 4P socialnega marketinga

Pri načrtovanju socialnomarketinških kampanj lahko uporabimo prilagojen model **4P**, ki izhaja iz komercialnega marketinga:

1. Product (sprememba)

Kakšno spremembo želimo doseči? Na primer večja ozaveščenost o prekrasnosti ali večja pripravljenost mladih za vključevanje v sindikate ali civilne pobude.

2. Price (ovire)

Kaj posameznika "stane", če spremeni vedenje? To so lahko čas, trud, socialni pritisk ali strah pred izpostavljenostjo.

3. Place (kanali)

Kje lahko dosežemo ciljno skupino? Na primer v mladinskih centrih, na družbenih omrežjih, v šolah ali na festivalih.

4. Promotion (sporočilo)

Kako bomo spremembo predstavili? Katera sporočila, vizualna podoba in ton komunikacije bodo najbolj nagovorili mlade?

4. NAČELA USPEŠNEGA SOCIALNEGA MARKETINGA V MLADINSKEM DELU

Uspešen socialni marketing v mladinskem delu temelji na nekaj ključnih načelih:

- Eno najpomembnejših je **participacija mladih** – ti naj ne bodo le ciljna skupina, temveč aktivni sooblikovalci in izvajalci kampanj. To povečuje občutek lastništva in motivacijo za sodelovanje.
- Sporočila morajo biti avtentična in izhajati iz dejanskih izkušenj mladih. **Avtentičnost** ustvarja zaupanje, ki je ključno za učinkovit prenos sporočila.
- Hkrati je treba upoštevati **etična načela** – izogibati se je treba manipulaciji, stigmatizaciji ali poseganju v zasebnost posameznikov, zlasti kadar gre za ranljive skupine.
- **Kreativnost in dostopnost** igrata pomembno vlogo. Mladi so dovzetni za vizualno privlačne, igrive in inovativne pristope – umetnost, humor in sodobni vizualni jeziki so močna orodja, ki lahko dosežejo širšo javnost.
- Pomembna je tudi **trajnost** – kako bo kampanja živel po zaključku projekta? Ali lahko postane stalna praksa v lokalni skupnosti, se poveže z drugimi iniciativami ali nadaljuje v digitalnem prostoru?

5. PRAKTIČNI PRIMERI

Za boljše razumevanje socialnega marketinga so koristni praktični primeri.

Eden izmed njih je kampanja proti sovražnemu govoru **No Hate Speech Movement**, ki jo je vodil Svet Evrope in v katero so se vključile številne mladinske organizacije ter organizacije za mlade po Evropi. Namen kampanje je bil ozavestiti mlade o posledicah sovražnega govora na spletu in jih spodbuditi k aktivnemu odzivanju.

Glavno sporočilo je, da socialni marketing ni samostojen recept za spremembe, temveč eno izmed orodij, ki v kombinaciji z zagovorništvom, lobiranjem in ozaveščanjem omogoča mladim in mladinskim delavcem, da učinkovito vplivajo na širšo družbo.

6. DODATNI VIRI IN PRIMERI SOCIALNEGA MARKETINGA V SLOVENIJI

Video prispevek: Na kratko: [Socialni marketing](#)
Posnetki konference [Socialni marketing](#)
Modul - [Communication for change](#) (v angleščini)

3. KAKO Z MLADINSKIM DELOM PODPIRATI DUŠEVNO ZDRAVJE MLADIH

Duševno zdravje mladih v Sloveniji predstavlja pomemben družbeni izziv, ki presega individualno raven in zahteva širši razmislek o življenjskih pogojih, družbenih odnosih ter prihodnjih priložnostih za mlade. Čeprav več kot polovica mladih poroča, da so zadovoljni s svojim življenjem in svoje telesno ter duševno zdravje ocenjujejo kot dobro, podatki kažejo tudi na pomembne težave.

Približno petina mladih svoje duševno zdravje ocenjuje kot slabo ali zelo slabo, tretjina pa poroča o pomanjkanju motivacije oziroma občutku ne vključenosti v vsakdanje življenje (Univerza v Ljubljani, 2025).

Raziskava, ki jo je med junijem in septembrom 2024 izvedla Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, je temeljila na spletni anketi, v kateri je sodelovalo 1059 mladih, starih med 16 in 24 let. Rezultati kažejo, da na duševno zdravje mladih pomembno vplivajo širši družbeni in ekonomski dejavniki. Med največjimi skrbmi mladih so gospodarske krize (55%), omejevanje osebnih svoboščin (53%), revščina (50%) in družbene neenakosti (47%). Te skrbi se pogosto prepletajo z osebnimi izzivi, kot so pomanjkanje dostopnih stanovanj, negotovost glede zaposlitve ter prihodnosti v izobraževanju, kar ustvarja občutek večplastne negotovosti. Takšne okoliščine kažejo, da težave z duševnim zdravjem niso zgolj posledica individualnih dejavnikov, temveč tudi širših družbenih razmer, ki pomembno vplivajo na življenje mladih (Univerza v Ljubljani, 2025).

Celotno raziskavo lahko preberete v publikaciji *Duševno zdravje mladih v kontekstu globalnih kriz* [tukaj](#), za poglobljeno branje pa je na voljo raziskovalno [poročilo](#). V branje priporočamo tudi naslednje publikacije:

- [Duševno zdravje otrok in mladostnikov v Sloveniji](#)
- [Duševno zdravje in dobro počutje mladih: potrebe in podporni mehanizmi v mladinskem sektorju](#)
- [Podkast: Kar 40 odstotkov mladih v Sloveniji se prepozna v eni od duševnih diagnoz, najpogosteje v anksioznosti](#)

1. PREKARNOST KOT DEJAVNIK TVEGANJA ZA DUŠEVNO ZDRAVJE

Izpostavljamo nekaj raziskav, ki kažejo na vpliv prekarnega dela na duševno zdravje oseb:

Rezultati longitudinalne študije, izvedene v ZDA na vzorcu 57.529 oseb, kažejo, da imajo delavci z višjo stopnjo prekarnosti večjo verjetnost slabšega ali povprečnega duševnega zdravja v primerjavi z delavci z nizko stopnjo prekarnosti. Pri srednji stopnji prekarnosti je bila verjetnost slabšega duševnega zdravja približno 21 % večja, pri visoki stopnji pa približno 51 %. Analiza mejnih učinkov kaže, da se z naraščanjem prekarnosti povečuje tudi verjetnost slabšega duševnega zdravja, kar nakazuje možen odnos tipa »odmerek–odziv«. Raziskava zato prekarnost zaposlitve opredeljuje kot pomemben družbeni dejavnik duševnega zdravja zaposlenih (McAllister idr., 2024).

Švedska raziskava, v katero je bilo vključenih 339.403 oseb, rojenih med letoma 1973 in 1976, ki so jih raziskovalci spremljali po vstopu na trg dela, analizira vpliv prekarnosti zaposlitve v zgodnji odraslosti na kasnejše resnejše duševne motnje, ki zahtevajo bolnišnično zdravljenje. Analiza je pokazala, da imajo posamezniki, ki v zgodnji odraslosti vstopijo na trg dela v prekarne položaju, statistično značilno večje tveganje za kasnejše duševne motnje v primerjavi s tistimi v standardni zaposlitvi, pri čemer je povezava nekoliko izrazitejša pri moških. Ugotovitve so pomembne v kontekstu naraščajočega deleža mladih odraslih, ki vstopajo na trg dela v negotovih in nestabilnih oblikah zaposlitve (Jonsson idr., 2023).

Pregledna študija *How Does Precarious Employment Affect Mental Health? A Scoping Review and Thematic Synthesis of Qualitative Evidence from Western Economies* analizira kvalitativne raziskave o povezavi med prekarne oblikami zaposlitve in duševnim zdravjem v zahodnih gospodarstvih. Analiza zajema 32 raziskav, ki obravnavajo različne oblike nestabilnega dela, kot so začasne pogodbe, agencijsko delo, priložnostno delo in platformno delo. Tematska sinteza izpostavlja štiri ključne izkušnje prekarnosti: finančno nestabilnost, časovno negotovost, marginalni položaj na delovnem mestu in negotovost zaposlitve. Te izkušnje povzročajo številne medsebojno povezane posledice na ekonomskem, socialnem, vedenjskem in telesnem področju, ki delujejo kot stresorji in negativno vplivajo na duševno zdravje zaposlenih (Irvine & Rose, 2022).

Finančna negotovost in nepredvidljiv dohodek povzročata stalno skrb za preživetje in otežujeta dolgoročno načrtovanje življenja, časovna negotovost pa omejuje usklajevanje dela z družinskim in socialnim življenjem.

Zaposleni v prekarnem položaju pogosto doživljajo marginalizacijo na delovnem mestu ter občutek stalne ogroženosti zaposlitve, kar vodi v vedenjske odzive, kot so pretirano delo, stalna pripravljenost na delo in sprejemanje slabših delovnih pogojev. Posledice se kažejo predvsem kot zmanjšanje pozitivnega duševnega zdravja v obliki stresa, anksioznosti, nizke samopodobe, frustracije in socialne izolacije, saj prekarno delo omejuje dostop do ključnih psihosocialnih koristi stabilne zaposlitve, kot so predvidljivost, socialni stiki, občutek statusa in življenjske stabilnosti (Irvine & Rose, 2022).

2. vloga mladinskega dela pri podpori duševnemu zdravju

Mladinsko delo ima pomembno vlogo pri podpori duševnega zdravja mladih, saj jim ponuja varne prostore (v fizičnem smislu) in ustvarja varno okolje za razvoj socialnih kompetenc, refleksijo življenjskih izzivov ter krepitev občutka pripadnosti.

Mladim zagotavlja prostor za druženje, razvoj interesov in uresničevanje njihovih potencialov.

Promocijo duševnega zdravja v mladinskem delu lahko razumemo kot preventivno dejavnost, ki vključuje informiranje, ozaveščanje o duševnem zdravju, spodbujanje zdravih življenjskih navad ter odzivanje na dejavnike, ki vplivajo na dobrobit posameznikov.

Tako mladinsko delo prispeva k ustvarjanju podpornega okolja, v katerem mladi razvijajo občutek pripadnosti, samozavest in socialno mrežo, ki lahko pomembno vpliva na njihovo psihološko dobrobit. Posebej pomembno je tudi naslavljanje širših družbenih dejavnikov, ki vplivajo na duševno zdravje mladih, med katerimi ima pomembno vlogo negotovost glede prihodnosti in položaja na trgu dela. Prekarne oblike dela, nestabilne zaposlitve, negotov dohodek ter otežen dostop do samostojnega bivanja lahko pri mladih povzročajo občutke negotovosti, pritiska in pomanjkanja nadzora nad lastnim življenjem. Mladinsko delo lahko zato mladim ponudi prostor za refleksijo teh izkušenj, razumevanje širših družbenih okoliščin ter krepitev kompetenc, ki jim pomagajo pri soočanju z izzivi prekarnosti.

Poleg preventivnih dejavnosti ima mladinsko delo pomembno vlogo pri prepoznavanju in naslavljanju že prisotnih težav v duševnem zdravju mladih.

Mladinski delavci so pogosto med prvimi, ki opazijo spremembe v počutju ali vedenju mladih, saj z njimi vzpostavljajo odnos zaupanja in rednega stika. V takih primerih je pomembno, da mladinski delavci ustvarijo prostor za pogovor, nudijo podporo ter mlade po potrebi usmerijo k ustreznim strokovnim službam.

Čeprav mladinsko delo ne nadomešča strokovne psihološke ali zdravstvene pomoči, lahko pomembno prispeva k zgodnjemu prepoznavanju stisk, zmanjševanju stigme ter spodbujanju mladih, da poiščejo pomoč, ko jo potrebujejo.

Mreža MaMa je v okviru Erasmus + projekta Mladinski centri za duševno zdravje mladih skupaj z mednarodnimi partnerji razvila gradiva za naslavljanje duševnih stisk mladih:

1. [Modul usposabljanja za mladinske delavce](#), namenjen krepitvi kompetenc s področja prepoznavanja duševnih stisk mladih in odzivanja v različnih situacijah z uporabo protokolov.
2. [Protokoli za mladinske delavce za prvo psihosocialno pomoč mladim](#), ki po korakih vodijo mladinske delavce skozi intervencije v kriznih situacijah (če želite protokole v tiskani obliki se lahko obrnete na Mrežo MaMa - info@mreza-mama.si).

3. vloga mladinskega delavca

Mladinski delavec ima pri obravnavi duševnega zdravja predvsem vlogo facilitatorja, ki spodbuja dialog, refleksijo in medsebojno podporo med mladimi.

Pri tem so pomembne naslednje kompetence:

- empatija in aktivno poslušanje,
- sposobnost vodenja skupinske dinamike,
- osnovno razumevanje duševnega zdravja,
- prepoznavanje znakov psihološke stiske.

Pomembno je poudariti, da mladinski delavci niso terapevti.

Njihova vloga je ustvarjanje podpornega okolja ter po potrebi usmerjanje mladih k ustreznim strokovnim službam.

Prav tako je pomembno, da mladinski delavci ob naslavljanju stisk mladih ne pozabijo na lastno duševno zdravje.

3.1 Komunikacijske spretnosti: Tehnike za učinkovito komuniciranje z mladimi o občutljivih temah

Pri delu z mladimi mladinski delavci uporabljajo specifične komunikacijske tehnike. Kot opredeljuje Vec (2002), je namen teh tehnik dvonivojski. Tehnike omogočajo, da mladinski delavec poskuša doseči boljše razumevanje mlade osebe ali dane situacije. Prav tako omogočajo, da mlada oseba sama bolje prepozna, razume in potencialno spreminja svoje funkcioniranje (čustva, misli, vedenje itd.).

Specifične komunikacijske tehnike, značilne za mladinsko delo, so (prav tam):

znamenja pozornosti in opogumljajoče pripombe, razjasnjevanje z vprašanji, eksplorativna in odprta vprašanja, zrcaljenje oziroma ponavljanje izjav, parafraziranje in povzemanje.

V nadaljevanju izpostavljam ključne značilnosti posamezne tehnike (po Vec, 2002).

Tehnika in oblike	Cilji in prednosti	Nevarnosti in omejitve	Primeri
Znamenja pozornosti in opogumljajoče pripombe: verbalni in neverbalni znaki pozornosti in pripombe, opogumljajoče pripombe, odpirajoče pripombe (door openers)	<ul style="list-style-type: none"> + Grajenje zaupnega odnosa; + Izkazovanje zanimanja za mlado osebo in temo pogovora; + Aktivno spodbujanje mladih k nadaljevanju pogovora. 	<ul style="list-style-type: none"> - Preveč naučeno in tehnicistično; - Preveč vsiljujoče, če se mlada oseba ni pripravljena pogovarjati. 	Neverbalno: prikimavanje. Verbalno: "Ja", "Aha", "Mi poveš več?", "Si pripravljen o tem govoriti?", "Hvala, da si mi zaupala"
Razjasnjevanje z vprašanji, eksplorativna in odprta vprašanja: specifična, odprta, elaborativna, poizvedovalna, na rešitev usmerjena vprašanja	<ul style="list-style-type: none"> + Odkrivanje pomena sporočil – za mladinskega delavca in mladega; + Osvetljevanje določenih področji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mlada oseba lahko smatra pogovor kot zaslišanje. - Ni hitrega in selektivnega zbiranja informacij pri odprtih vprašanjih. 	"Mi lahko poveš kaj več o ...?", "Kako je to izgledalo?", "Kako si se ob tem počutila?", "Kako bi lahko to še opisal?", "Kaj se je zgodilo/dogajalo od zadnjega pogovora?"

Tehnika in oblike	Cilji in prednosti	Nevarnosti in omejitve	Primeri
Zrcaljenje oziroma ponavljanje izjav: zrcaljene delov ali celote sporočila	<ul style="list-style-type: none"> + Usmerjanje pozornosti pogovora na tisto vsebino za katero mladinski delavec oceni, da je pomembna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Preveč naučeno in tehnicistično; - Lahko povzroči odpor, samopomilovanje itd. 	<p>“Praviš, da ...”</p>
Parafraziranje: zrcaljenje vsebine z lastnimi besedami in preverjanje razumevanja	<ul style="list-style-type: none"> + Usmerjanje pozornosti pogovora; + Pomoč pri razumevanju čustev in/ali misli mlade osebe; + Preverjanje lastnega razumevanja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Preveč subjektivno parafraziranje in lastne interpretacije. 	<p>“Če te prav razujem ...”, “Torej misliš, da bi ...?”, “Slišati mi je, kot da ...”</p> <p>Pri tem se mladinski delavec sprašuje kaj mi mlada oseba sporoča, kaj je bistvo sporočila, kaj so temeljna čustva v ozadju itd. in hkrati preveri (!), če gre za pravilno interpretacijo.</p>
Povzemanje sintentiziranje sklopa sporočil	<ul style="list-style-type: none"> + Povezovanje navidezno nepovezane vsebine; + Pomoč pri razumevanju čustev in/ali misli mlade osebe; + Preverjanje lastnega razumevanja; + Osredotočenje na bistvo, zoženje pripovedi; + Zaključevanje vsebine. 	<ul style="list-style-type: none"> - razmišljanja in interpretiranja za mlado osebo; - Preusmerjanje pozornosti in razumevanja glede na to, kaj je pomembno mladinskemu delavcu. 	<p>“Če te prav razujem ...”, “Torej misliš, da bi ...?”, “Slišati mi je, kot da ...”</p> <p>Pri tem se mladinski delavec sprašuje kaj mi mlada oseba sporoča, kaj je bistvo sporočila, kaj so temeljna čustva v ozadju itd. in hkrati preveri (!), če gre za pravilno interpretacijo.</p>

Pri prebiranju literature o komunikacijskih tehnikah pogosto naletimo na aktivno poslušanje. Vec (prav tam) ga razume kot skupek več tehnik, predvsem zrcaljenja in parafraziranja.

Poleg tega v različnih priročnikih (npr. Mira, NIJZ, Nisi okej? Povej naprej.) med aktivno poslušanje uvrščajo tudi znamenja pozornosti, opogumljajoče izjave, razjasnjevanje z vprašanji (predvsem tehniko odprtih vprašanj) in povzemanje. Ideja aktivnega poslušanja je razumeti celotni pomen sporočila mlade osebe, prepoznati in se odzvati na njena čustva ter preverjati lastno razumevanje. Ključno je, da se osredotočimo na pogovor, odstranimo moteče dejavnike (npr. telefon, se umaknemo v mirno sobo v mladinskem centru) in situaciji primerno uporabljamo zgoraj navedene specifične komunikacijske tehnike.

Poleg omenjenih tehnik je pomembna tudi tehnika tišine.

Raziskava (Lesar, 2019) o uporabi tišine v podporni skupini pokaže, da namenska uporaba tišine v svetovalnem procesu omogoči udeležencem, v tem primeru mladim, čas za refleksijo, tj. ozaveščanje, osmišljanje in razumevanje lastnih misli in čustev, omogoča razjasnjevanje in “aha momente”.

Avtor izpostavi, da se je v tišini gradil tudi odnos in da se je povečalo zaupanje.

Želimo opozoriti, da zgoraj opisane **tehnike služijo le kot opora.**

Prekomerno zatekanje k njim lahko vodi v preveč formalno ali naučeno interakcijo.

Zato je ključno, da mladinski delavci opazujejo dinamiko in odziv mlade osebe ter temu prilagajajo proces dela. Prav tako je vsaj sprejemljivo, če ne celo zaželeno, da naslovijo tudi samo dinamiko procesa in na ta način postavijo mlado osebo v središče procesa ter ji dajejo moč – na primer: “Ali se mi prav dozdeva, da je energija nekoliko padla in zaključiva pogovor za danes?” in podobno.

3.2 Ustvarjanje varnega prostora: Kako zagotoviti varno in vključujoče okolje za razpravo o občutljivih temah

V nadaljevanju izpostavljam ključne elemente, ki jih mladinski delavci upoštevajo v svojih praksah dela z mladimi.

Predstavljene smernice so rezultat skupnega znanja, pridobljenega s strokovnjaki v okviru Erasmus + projekta MEDUSA, pri katerem je sodelovala Mreža MaMa, na treh izobraževanjih o spletnem nasilju na podlagi spola, izvedenih med oktobrom 2024 in marcem 2025.

Varen prostor:

- Ničelna toleranca do nasilja in diskriminacije. V primeru nasilnih ali diskriminatornih ravnanj jih mladinski delavci naslovijo. Ključno je, da mladinski delavci zaščitijo žrtev in ji ponudijo potrebno podporo (npr. razbremenilni pogovor).
- Ustvarjanje vključujočega prostora za vse mlade, tudi tiste iz ranljivih ciljnih skupin (npr. mavrična zastava, ki signalizira, da je LGBTQ+ varen prostor; uporaba spolno občutljivega jezika; uporaba zaimkov v uvodnem krogu in podpisu v e-pošti; večjezični napisi v prostoru).
- K varnosti pomembno prispevajo jasna pravila in meje. Mladinski delavci jih jasno komunicirajo, soustvarjajo in preizprašujejo skupaj z mladimi. Pomembno je, da so pravila in meje za vse enake in jih mladinski delavci dosledno upoštevajo – z različnimi mladimi in vsemi mladinskimi delavci v kolektivu.
- Pomembna je refleksija mladinskih delavcev, da njihov spol vpliva na občutek varnosti mlade osebe. Zato je pomembno mlado osebo vprašati, ali ji je udobno in varno nadaljevati pogovor ali bi se raje pogovarjala s sodelavcem oziroma sodelavko.

Fizični prostor:

- Pomembno je posvetiti pozornost tudi fizičnemu vidiku prostora. Če poteka individualni pogovor, naj bo prostor brez motenj – mladinski delavec poskrbi, da ga takrat ne motijo sodelavci, se ne odziva na telefon ipd. Pogovor lahko poteka v notranjih ali zunanjih prostorih (npr. med sprehodom).
- Postavitev naj ne bo frontalna, temveč diagonalna ali bočna. Tudi stalno vzdrževanje očesnega stika je večinoma neprimerno in lahko deluje preveč agresivno ali ogrožajoče. Diagonalna ali bočna postavitev omogoča, da mladinski delavec in mlada oseba gledata v skupno točko.

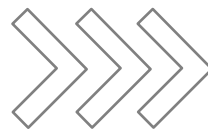
Načelo zaupnosti:

- Pri interakcijah med mladimi in mladinskimi delavci, zlasti kadar se obravnavajo zahtevnejše ali bolj občutljive teme, se pojavi vprašanje načela zaupnosti. Tega ne smemo jemati zlahka. Pomembno je, da so mladinski delavci opolnomočeni za jasno komunikacijo z mladimi glede tega načela.
- Mladinski delavec se zaveda omejitev načela zaupnosti – to velja za primere, ko mlada oseba ogroža sebe, druge ali gre za storitev kaznivega dejanja. V teh primerih je dolžan informacije posredovati pristojnim službam. Tudi organizacija, v kateri deluje, lahko predvideva poročanje v kolektivu (npr. na intervizijah). V obeh primerih je treba mlado osebo obvestiti, komu bodo informacije posredovane in s kakšnim namenom.

◀ Mlada oseba lahko reče nekaj v smislu: »... bi ti povedala, pa ne vem, če lahko, pa obljubi, da ne boš nikomur povedal.« ▶

Opolnomočen mladinski delavec se bo zavedal načela zaupnosti in omejitve le-tega. To pomeni, da bo mladi osebi odgovoril v smislu: »Pogovor med nama je zaupne narave, razen če ogrožaš sebe, druge ali gre za storitev kaznivega dejanja, ko te moram zaščititi ... O tem se lahko tudi pogovoriva, vendar je zame pomembno ...«

Drža in odnos mladinskih delavcev do mladih:

- Mladinski delavci vzpostavljajo odnos, ki temelji na spoštovanju, mlade prepoznajo kot avtonomne in kompetentne strokovnjake svojega življenja, sami pa prevzemajo vlogo podpornih spremljevalcev njihovega razvoja.
- Mladinski delavci mlade sprejemajo takšne, kot so, in jih ne obsojajo ali sodijo (neobsojajoča drža). Vedno znova preizprašujejo in reflektirajo lastne stereotipe in predsodke (npr. »fantje so bolj tehnični, punce bolj kreativne«).
- Mladinski delavci so avtentični, iskreni in pristni. Pomembno je, da ravnajo skladno s tem, kar govorijo – kar rečejo, to tudi naredijo.
- Mladinski delavci so sočutni in empatični. To ne pomeni, da mlade razumejo – tudi če so sami doživeli podobno, lahko mlada oseba popolnoma drugače doživlja, zato se izogibajo besedam, kot so »razumem te«, in raje uporabljajo »si lahko le predstavljam, kako ti je«.

Participacija mladih v procesu:

- Mladinsko delo je osredotočeno na mlado osebo. To pomeni, da mlada oseba določa tempo in način dela ter ima možnost (so)odločanja.
- Načelo prostovoljnosti v mladinskem delu naj se odraža tudi v tem, da mladinski delavec mlado osebo obvesti o namenu procesa in njegovem poteku. Prav tako naj preveri, ali se mlada oseba strinja s procesom oziroma ugotovi, kako jo lahko podpre – na primer: »Kako te lahko podprem?« ali »To imamo na mizi, kako naprej?«

Skrb zase:

- Mladinski delavci se zavedajo, da so ljudje (in ne superjunaki), poznajo svoje omejitve in vedo, da se jih zgodbe mladih lahko dotaknejo na osebni ravni.
- V trenutkih, na primer po razkritju težkega primera, si lahko mladinski delavci vzamejo nekaj časa, da zberejo misli in se pripravijo na nadaljevanje procesa.
- Dolgoročno se mladinski delavci zavedajo pomena skrbi zase, skrbi za lastno psihohigieno in razbremenitve. Pri obravnavi težjih primerov je to izredno pomembno in predstavlja pomembno preventivo pred izgorelostjo strokovnega kadra.
- Pomembno je, da sta za psihohigieno in razbremenitev poskrbljena na organizacijski ravni in nista prepuščena le posamezniku.

Tehnika in oblike

Povezan tim z varno in spodbudno klimo, v kateri si sodelavci zaupajo, delijo izkušnje, odpirajo strokovne dileme in si stojijo ob strani;

Redna intervizija v kolektivu sodelavcev;

Redna supervizija, ki je zunanje strokovno vodena;

Vodstvo, ki razume način dela in zagotavlja podporo pri zahtevnejših primerih, zlasti kadar je potrebno ukrepanje (npr. prijava).

Tehnika in oblike

Urejeno zasebno življenje in podpora bližnjih, ki razumejo obremenitve ter zahtevnost dela mladinskega delavca.

Skrb za lastno fizično zdravje (dovolj spanja, gibanja in zdrava prehrana).

Vključenost v dejavnosti, ki omogočajo psihološki odmik od dela (npr. kulturne, ustvarjalne in športne aktivnosti ter preživljanje časa v naravi).

Čas za individualno refleksijo, razmislek, pogovor s samim seboj.

4. NAČELA NAČRTOVANJA AKTIVNOSTI ZA PODORO DUŠEVNEMU ZDRAVJU

Pri načrtovanju aktivnosti, ki naslavljajo duševno zdravje mladih, je pomembno upoštevati načela, ki pomagajo ustvariti okolje, v katerem se mladi počutijo varno, slišano in vključeno.

Participativnost

Aktivnosti naj bodo načrtovane skupaj z mladimi, saj to povečuje njihovo motivacijo, občutek lastništva nad procesom ter relevantnost vsebine. Ko mladi sodelujejo pri oblikovanju aktivnosti, se lažje identificirajo s temo in razvijajo občutek kompetentnosti.

Opolnomočenje

Aktivnosti naj mladim pomagajo razvijati občutek nadzora nad lastnim življenjem. To vključuje razvoj socialnih in življenjskih veščin, razumevanje pravic na področju dela ter sposobnost kritičnega razmišljanja o družbenih razmerah.

Psihološka varnost

Teme, povezane z duševnim zdravjem, pogosto vključujejo osebne izkušnje, občutke negotovosti ali strahove glede prihodnosti. Zato je nujno ustvariti prostor, kjer se mladi počutijo sprejete in kjer lahko izrazijo svoje misli brez strahu pred obsojanjem.

Koraki pri načrtovanju aktivnosti

Učinkovito načrtovanje aktivnosti v mladinskem delu vključuje več zaporednih korakov, ki zagotavljajo relevantnost, kakovost in trajnost aktivnosti.

1. Analiza potreb mladih

Prvi korak je razumevanje potreb in izkušenj mladih v lokalnem okolju. To lahko vključuje neformalne pogovore, fokusne skupine, ankete ali participativne raziskovalne metode. Pomembno je, da mladinski delavci razumejo, kako mladi doživljajo teme, kot so negotovost zaposlitve, pritisk uspešnosti ali skrbi glede prihodnosti.

2. Opredelitev ciljev

Na podlagi analize potreb se določijo cilji aktivnosti. Ti lahko vključujejo:

- povečanje zavedanja o povezavi med delom in duševnim zdravjem,
- razvoj strategij za soočanje s stresom,
- krepitev socialne podpore med mladimi,
- spodbujanje kritičnega razumevanja prekarnosti.

Jasno opredeljeni cilji omogočajo bolj strukturirano izvedbo aktivnosti in kasnejšo evalvacijo.

3. Izbor metod

Mladinsko delo temelji predvsem na metodah neformalnega učenja.

Nekaj metod najdete v naslednjem priročniku (v angleščini): We care - A guide to creating inclusive activities and taking care of your participants

4. Izvedba aktivnosti

Pri izvedbi aktivnosti je pomembno, da mladinski delavec ohranja fleksibilnost in se odziva na dinamiko skupine. Pogovor se lahko včasih spontano usmeri v teme, ki so za mlade posebej pomembne, na primer negotovost glede zaposlitve ali občutek pritiska pri načrtovanju kariere.

5. Evalvacija

Zadnji korak je evalvacija aktivnosti. Ta lahko vključuje refleksijo udeležencev, kratke vprašalnike ali skupinsko razpravo. Evalvacija omogoča izboljšanje prihodnjih aktivnosti in prispeva k boljšemu razumevanju potreb mladih.

5. PRIMERI AKTIVNOSTI

Aktivnost 1: Zemljevid skrbi in virov podpore

Cilj aktivnosti:

Spodbuditi mlade k razmisleku o dejavnikih, ki vplivajo na njihovo počutje, ter prepoznati osebne in družbene vire podpore.

Trajanje:

45–60 minut

Potek aktivnosti:

1. Mladinski delavec razdeli udeležencem list papirja in jih povabi, da na sredino napišejo ali narišejo **"moje življenje danes"**.
2. Okoli tega naj narišejo dva kroga:
 - v prvi krog zapišejo **stvari, ki jim povzročajo stres ali skrbi,**
 - v drugi krog zapišejo **stvari ali ljudi, ki jim pomagajo, ko jim je težko.**
3. Mladinski delavec lahko predlaga nekaj primerov področij:
 - šola ali študij,
 - delo ali iskanje zaposlitve,
 - finančna situacija,
 - odnosi,
 - pričakovanja glede prihodnosti.
4. Po individualnem delu udeleženci v manjših skupinah delijo svoje razmisleke.
5. Sledita skupna refleksija in pogovor.

Vprašanja za refleksijo:

- Katere skrbi se najpogosteje pojavljajo?
- Kako na vaše počutje vpliva negotovost glede dela ali prihodnosti?
- Kateri viri podpore so vam najbolj pomembni?
- Kaj lahko mladinski center/organizacija ponudi kot dodatno podporo?

Namen aktivnosti:

Aktivnost mladim pomaga prepoznati, da njihove skrbi niso zgolj individualne, temveč pogosto povezane s širšimi družbenimi razmerami. Hkrati spodbuja razmislek o obstoječih virih podpore.

Aktivnost 2: Pogovor o prihodnosti – “Kako si predstavljam svojo pot?”

Cilj aktivnosti:

Spodbuditi razmislek o pričakovanjih glede prihodnosti, negotovosti na trgu dela ter vplivu teh dejavnikov na duševno zdravje.

Trajanje:

60 minut

Potek aktivnosti:

1. Mladinski delavec udeležencem predstavi izhodiščno vprašanje:
»**Kako si predstavljate svoje življenje čez pet let?**«
2. Udeleženci na list papirja ali plakat narišejo **časovnico prihodnosti**.
3. Na časovnici označijo:
 - želje in cilje (npr. zaposlitev, izobraževanje, stanovanje),
 - možne ovire ali skrbi,
 - stvari, ki jim lahko pomagajo na tej poti.
4. Udeleženci svoje časovnice predstavijo v manjših skupinah.
5. Sledi skupinska razprava.

Vprašanja za refleksijo:

- Kaj vas najbolj navdušuje glede prihodnosti?
- Kaj vas pri prihodnosti najbolj skrbi?
- Kako na vaše načrte vplivajo razmere na trgu dela?
- Kaj vam pomaga ohranjati občutek upanja ali nadzora?

Namen aktivnosti:

Aktivnost omogoča mladim, da izrazijo svoje skrbi in pričakovanja glede prihodnosti, hkrati pa odpira prostor za pogovor o širših družbenih dejavnikih, kot so negotovost zaposlitve, dostop do stanovanj in finančna stabilnost.

Viri

Irvine, A., & Rose, N. (2022). How does precarious employment affect mental health? A scoping review and thematic synthesis of qualitative evidence from Western economies. *Work, Employment and Society*. <https://doi.org/10.1177/09500170221128698>

Jonsson, J., Matilla-Santander, N., Kreshpaj, B., Johansson, G., Kjellberg, K., Burström, B., & Bodin, T. (2023). Precarious employment in early adulthood and later mental health problems requiring inpatient care: A Swedish register-based cohort study. *BMJ Open*, 13. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10646894/>

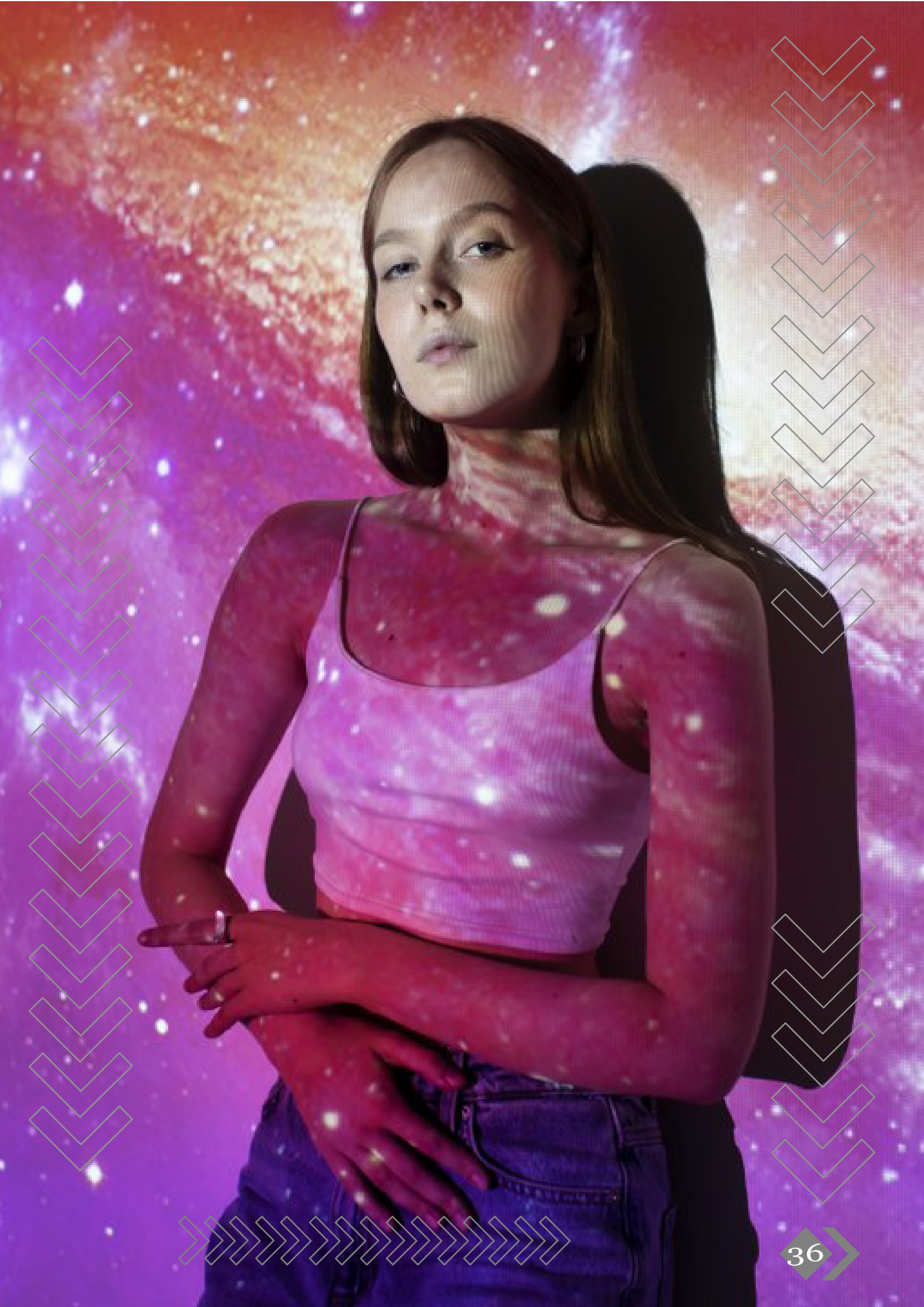
Lesar, G. (2020). Načrtna in reflektirana uporaba tišine v socialnem delu. *Socialno delo*, 59(4), 275–291. https://www.revija-socialnodelo.si/mma/4_lesar.pdf/2020092413202402/

McAllister, A., et al. (2024). Precarious employment and mental health in the United States: Results from the Medical Expenditure Panel Survey, 2008–2021. *American Journal of Industrial Medicine*. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39098343/>

Univerza v Ljubljani. (2025, 26. oktober). Duševno zdravje: skoraj tretjina mladih, ki so sodelovali v raziskavi, razmišlja o pomoči, a je ne poišče. <https://www.uni-lj.si/novice/2025-10-26-dusevno-zdrav-je-skoraj-tretjina-mladih-ki-so-sodelovali-v-raziskavi-razmislja-o-pomoci-a-je-ne-poisce>

Vec, Tomaž (2002). Specifične komunikacijske tehnike v svetovalno-terapevtski praksi. *Socialna pedagogika* (Ljubljana), letnik 6, številka 4, str. 405-429. URN:NBN:SI:DOC-YAQS2JXJ from <http://www.dlib.si>

4. ENA-NA-ENA: MENTORIRANJE mladih

opredelitev mentoriranja

Mentoriranje je razvojni odnos med izkušeno osebo (mentorjem) in mladim, ki temelji na zaupanju, podpori in učenju. Mentor mladim pomaga prepoznati njihove potenciale, razvijati kompetence ter se soočiti z izzivi v obdobju odraščanja in vstopanja na trg dela.

Pomemben element mentorstva je odnos zaupanja, ki omogoča odprto komunikacijo, postavljanje vprašanj in raziskovanje možnosti za osebni ali karierni razvoj (Dunne, Ulicna, Murphy & Golubeva, 2014).

Crisp in Cruz (2009) izpostavljata ključne funkcije mentorstva: psihosocialno podporo, karierno usmerjanje, prenos znanja ter pomoč pri razvijanju socialnih in profesionalnih mrež.

Mentorstvo pri mladih krepi samozavest, občutek kompetentnosti in samostojnost.

V mladinskem delu mentoriranje pogosto poteka neformalno in prostovoljno, z učenjem skozi izkušnje, refleksijo in dialog (Mreža MaMa, 2023).

pomen mentoriranja za mlade

Raziskave kažejo, da kakovostni mentorski odnosi pomembno prispevajo k osebnemu razvoju mladih, izboljšujejo samopodobo, socialne in komunikacijske veščine ter povečujejo motivacijo za učenje in delo (DuBois et al., 2011).

Mentorstvo je posebej pomembno pri prehodih, kot so:

- prehod iz izobraževanja na trg dela,
- izbira poklicne poti,
- soočanje z negotovimi oblikami zaposlitve.

Mentor mladim pomaga razvijati kompetence za dostojno delo, kot so razumevanje delovnopравnih pravic, samostojno odločanje in odgovoren odnos do dela, kar prispeva k opolnomočenju mladih (MC ZOS, 2022).

mentor kot podporni odrasla oseba

Za mlade je ključnega pomena, da imajo v življenju odraslo osebo, ki ji zaupajo in se lahko z njo pogovarjajo o svojih izzivih. Tak odnos omogoča varen prostor za izražanje občutkov, razmišljanje o dilemah in iskanje rešitev, hkrati pa krepi občutek sprejetosti in samostojnost (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2021).

Mladinski delavci pogosto nastopajo kot prva odrasla oseba, ki prepozna spremembe v vedenju ali počutju mladih in nudi osnovno podporo. Ob resnejših težavah je pomembno vključiti strokovnjake, saj mentor ni terapevt, temveč del širše podporne mreže (Mreža MaMa, 2023).

mentor kot most do virov in priložnosti

Mentor mladim pomaga vzpostaviti:

- povezavo z delovnimi praksami ali prostovoljnimi programi,
- dostop do dodatnih izobraževanj in usposabljanj,
- mreženje s strokovnjaki in vrstniki.

Tak pristop mladim omogoča aktivno iskanje priložnosti, ki podpirajo njihov osebni in poklicni razvoj.

UPORABA STRUKTURIRANIH PRIPOMOČKOV

Za učinkovito podporo mentor uporablja strukturirane pripomočke, kot so protokoli za prvo psihosocialno pomoč, ki omogočajo sistematično spremljanje potreb mladih, prepoznavanje stiske in nudenje podpore.

Uporaba protokolov ne nadomešča strokovne pomoči, temveč omogoča varen in strokoven način dela (MC ZOS, 2022).

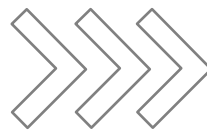
V sodobnem mladinskem delu lahko digitalna orodja pomembno dopolnjujejo tradicionalne metode mentoriranja, saj omogočajo pregledno spremljanje razvoja mladih in ohranjanje stika tudi izven neposrednih srečanj.

Mentor lahko uporabi spletne ali interaktivne razvojne zemljevide, kjer mladostniki beležijo svoje cilje, dosežke in zanimanja, kar spodbuja samorefleksijo in načrtovanje osebnega in poklicnega razvoja. Digitalna orodja omogočajo tudi komunikacijo prek video pogovorov ali kratkih sporočil, kar je posebej uporabno za mlade, ki niso vedno prisotni osebno ali potrebujejo dodatno podporo. Pomembno je, da mentor pri uporabi teh orodij zagotovi varnost in zasebnost podatkov ter se z mladimi dogovori o načinu in pogostosti uporabe, s čimer digitalna podpora postane priročno in varno dopolnilo mentorstvu.

FAZE MENTORSTVA

1. Vzpostavljanje zaupanja – uvodni pogovori, aktivno poslušanje, ustvarjanje varnega prostora.
2. Spremljanje in podpora – opazovanje razvoja mladih, prepoznavanje stisk, spodbujanje refleksije.
3. Usmerjanje in opolnomočenje – pomoč pri postavljanju ciljev, izbiri poti, dostop do virov in priložnosti.
4. Zaključevanje ali evalvacija – refleksija doseženega, priprava mladih na samostojno delovanje.

Pri fazi “Usmerjanje in opolnomočenje” lahko mentor uporabi razvojni zemljevid (predstavljen v nadaljevanju) kot praktično orodje za refleksijo in načrtovanje osebnega in poklicnega razvoja.

KOMPETENCE IN IZZIVI MENTORJA

Mentor mora razvijati naslednje kompetence:

- aktivno poslušanje in empatija,
- sposobnost refleksije in kritičnega mišljenja,
- znanje o pravicah mladih in dostojnem delu,
- prepoznavanje znakov stiske in uporaba protokolov,
- veščine usmerjanja k dodatni podpori ali strokovnim službam,
- spoštovanje zasebnosti in etičnih načel mentorstva.

Mentorstvo pa ni vedno enostavno; pojavijo se lahko različni izzivi, ki zahtevajo pozornost in premišljen pristop.

Možni izzivi:

- **Pomanjkanje zaupanja mladih:** mladi niso pripravljeni deliti osebnih izkušenj ali občutkov.
- **Konflikt interesov ali vrednot:** mentor in mladostnik imata različne predstave o ciljih, prioritetah ali načinu dela.
- **Nejasna pričakovanja:** mladim ali mentorju ni povsem jasno, kaj pričakujejo drug od drugega, kar lahko vodi do frustracij.
- **Čustvena izčrpanost mentorja:** delo z mladimi v stiski je lahko čustveno zahtevno in vodi do izgorelosti.

Strategije za reševanje izzivov:

- **Vzpostavitev jasnih pravil in dogovorov** že na začetku mentoriranja (čas, pogostost srečanj, cilji).
- **Redna refleksija mentorja** o lastnem čustvenem stanju in morebitni potrebi po podpori ali superviziji.
- **Supervizija ali podpora strokovnih služb**, kadar se pojavijo kompleksne stiske mladih.
- **Prilagodljivost in potrpežljivost**, hkrati pa vztrajnost pri vzpostavljanju zaupanja.
- **Uporaba strukturiranih orodij** (npr. razvojni zemljevid, protokoli za prvo pomoč) za bolj pregledno spremljanje mladih in njihovih potreb.

ETIČNA NAČELA MENTORSTVA

Mentor spoštuje jasne meje, avtonomijo mladih in nevsiljivo svetuje. Ustvarja okolje, kjer se mladi počutijo **sprejete in varne**, hkrati pa spodbuja **samostojno odločanje in odgovorno ravnanje**.

podpora mladim v STISKI

Mentor omogoča mladim prostor za izražanje občutkov in pogovor brez obsojanja. Osredotoča se na **aktivno poslušanje, sprejemanje doživljanja mladih in spodbujanje iskanja možnih korakov za izboljšanje počutja**. Po potrebi usmerja k dodatni podpori v okolju, npr. družini, vrstnikih ali strokovnih službah (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2021).

Mentorstvo je še posebej pomembno za **mlade iz ranljivih skupin ali z različnimi potrebami**, saj lahko zmanjšuje socialne neenakosti in spodbuja enake možnosti (Lindsay in Munson, 2018):

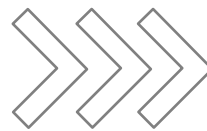
Praktične smernice:

- **Prilagoditev metode komunikacije** – mladi z različnimi sposobnostmi ali jeziki potrebujejo jasne, razumljive in vizualno podprte metode.
- **Potek srečanj** – nekateri mladi potrebujejo daljši čas za refleksijo ali izražanje svojih misli.
- **Individualiziran pristop** – mentor prilagodi cilje, vaje in aktivnosti glede na potrebe posameznika.
- **Povezovanje z dodatnimi viri podpore** – specialisti, socialne službe, psihologi, dodatne delavnice ali prostovoljne aktivnosti.

vloga mentorja v mladinskem delu

Mentor ni avtoriteta, ki podaja rešitve, temveč spremljevalec v procesu učenja:

- posluša in razume potrebe mladih,
- spodbuja refleksijo in kritično razmišljanje,
- podpira postavljanje osebnih in poklicnih ciljev,
- usmerja k virom informacij in priložnostim,
- krepi samozavest in občutek kompetentnosti,
- ustvarja varno in podporno okolje, kjer se mladi počutijo sprejete.

Vaja: Razvojni zemljevid

Cilj: Mladi prepoznajo svoje močne strani, interese in cilje ter oblikujejo načrt za osebni in poklicni razvoj.

Čas izvedbe: 30–45 minut

Potrebščine: list papirja (A4 ali A3), pisala, barvice, markerji, (neobvezno) nalepke ali kartice.

Potek vaje:

- Uvod (5 min):** mentor predstavi namen vaje in poudari, da ni pravih ali napačnih odgovorov.
- Priprava zemljevida (10–15 min):** tri kategorije:
 - Moje močne strani – kompetence, znanja, veščine.
 - Kaj me zanima – področja, aktivnosti, teme.
 - Kam želim priti – kratkoročni in dolgoročni cilji (šolski, osebni, poklicni, družbeni).
- Poglobljena refleksija (10–15 min):** mentor vodi pogovor po posameznih kategorijah, spodbuja konkretizacijo in načrtovanje izvedljivih korakov.
- Načrt ukrepanja (5–10 min):** oblikujejo 2–3 konkretne korake, ki jih bo mladostnik poskusil uresničiti, mentor pa spremlja napredek v prihodnjih srečanjih.
- Zaključek:** mentor povzame, pohvali aktivno sodelovanje in spodbuja redno spremljanje razvoja.

Namen aktivnosti:

Aktivnost mladim pomaga prepoznati, da njihove skrbi niso zgolj individualne, temveč pogosto povezane s širšimi družbenimi razmerami. Hkrati spodbuja razmislek o obstoječih virih podpore.

RAVZOJNI ZEMLJEVID

Odkrij svoje potenciale in cilje!

Moje močne strani

- V čem sem dober?
- Katere veščine imam?
- Kaj mi gre dobro?

Kam želim priti

- Kakšne cilje imam?
- Kaj želim doseči?
- Kam želim priti?

Kaj me zanima

- Kaj me veseli?
- Kaj rad raziskujem?
- Katera področja me pritegnejo?

Akcijski načrt

Koraki, ki jih bom naredil

1. KORAK

2. KORAK

3. KORAK

Načrtuj korake

Sledi ciljem

Beleži napredek

VIRI

- Mreža MaMa. (2023). Mladinski centri za duševno zdravje mladih: Protokoli za mladinske delavce za prvo psihosocialno pomoč mladim. Ljubljana: Zavod Mladinska mreža MaMa. Dostopno na https://mreza-mama.si/wp-content/uploads/2023/01/Protokoli-dusevno-zdravje-mladih_compressed.pdf
- Crisp, G., in Cruz, I. (2009). Mentoring college students: A critical review of the literature between 1990 and 2007. *Research in Higher Education*, 50(6), 525–545.
- Dunne, A., Ulicna, D., Murphy, I., in Golubeva, M. (2014). Working with young people: The value of youth work in the European Union. European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. Dostopno na https://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf
- Mladinski center Zagorje ob Savi (2022). Navodila za uporabo kartice s protokolom. Ljubljana: MC ZOS. Dostopno na https://www.mczos.si/wp-content/uploads/2022/11/NAVODILA-ZA-UPORABO-KARTICE-S-PROTOKOLOM_compressed.pdf
- Lindsay, S., in Munson, M. R. (2018). Mentoring for youth with disabilities: Population review. National Mentoring Resource Center. Dostopno na https://nationalmentoringresourcecenter.org/wp-content/uploads/2021/01/Mentoring_for_Youth_with_Disabilities_Population_Review.pdf
- DuBois, D. L., Portillo, N., Rhodes, J. E., Silverthorn, N., in Valentine, J. C. (2011). How effective are mentoring programs for youth? A systematic assessment of the evidence. *Psychological Science in the Public Interest*, 12(2), 57–91.
- Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2021). Kaj lahko naredim, da mi bo lažje: priročnik za mlade. Ljubljana: NIJZ. Dostopno na <https://live.editiondigital.com/e/221cp-gqsc/prirocnik-kaj-lahko-naredim-da-mi-bo-lazje#!page1>

PRIPOROČAMO

- Mreža MaMa. (2023). Mladinski centri za duševno zdravje mladih: Protokoli za mladinske delavce za prvo psihosocialno pomoč mladim [PDF]. Ljubljana: Zavod Mladinska mreža MaMa. https://mreza-mama.si/wp-content/uploads/2023/01/Protokoli-dusevno-zdravje-mladih_compressed.pdf
- Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2021). Kaj lahko naredim, da mi bo lažje: priročnik za mlade. Ljubljana: NIJZ. Dostopno na <https://live.editiondigital.com/e/221cp-gqsc/prirocnik-kaj-lahko-naredim-da-mi-bo-lazje#!page1>
- Mladinski center Zagorje ob Savi (2022). Navodila za uporabo kartice s protokolom. Ljubljana: MC ZOS. Dostopno na https://www.mczos.si/wp-content/uploads/2022/11/NAVODILA-ZA-UPORABO-KARTICE-S-PROTOKOLOM_compressed.pdf

5. mednarodne priložnosti za mlade

Zakaj toliko mladih začne delovno pot v negotovih in prekarnih oblikah dela? Kje lahko pridobijo izkušnje, samozavest in kompetence, ki jim pomagajo pri vstopu na trg dela? Pomemben del odgovora ponuja mladinsko delo. Mednarodna mobilnost mladih, zlasti učna mobilnost, mladim omogoča pridobivanje novih znanj, jezikovnih spretnosti in medkulturnih izkušenj ter razvija kompetence, ki lahko okrepijo njihovo zaposljivost in jim pomagajo pri iskanju stabilnejših zaposlitvenih poti.

Za mladinske delavce je poznavanje teh programov pomembno, saj lahko mlade informirajo o možnostih za učenje, prostovoljstvo, potovanja ali delo v tujini.

program ERASMUS+

Erasmus+ je program Evropske unije, ki spodbuja sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v obdobju 2021–2027. Namenjen je krepitvi mednarodnega povezovanja, izmenjavi znanja ter razvoju kompetenc, ki posameznikom pomagajo pri osebnem in poklicnem razvoju.

Program mladim omogoča, da del študija ali usposabljanja preživijo v tujini, kjer pridobivajo nove izkušnje, razvijajo spretnosti ter spoznavajo druge kulture in načine življenja. V okviru programa se lahko udeležijo študijskih izmenjav, strokovnih praks, različnih oblik usposabljanja ali prostovoljstva. Erasmus+ mladim odpira prostor za učenje, sodelovanje in širjenje obzorij v mednarodnem okolju.

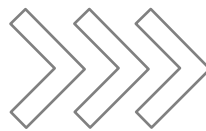
V Sloveniji program izvajata dve nacionalni agenciji:

- **CMEPIUS – Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja**, ki pokriva področje izobraževanja, usposabljanja in športa.
- **MOVIT – Zavod za razvoj mobilnosti mladih**, ki pokriva področje mladine.

Več informacij:

<https://www.movit.si>

<https://www.cmepius.si>

ERASMUS+: MLADINA

Mladinsko poglavje programa Erasmus+ je namenjeno spodbujanju neformalnega učenja ter osebnega in družbenega razvoja mladih, starih od 13 do 30 let. Program mladim ponuja priložnosti za pridobivanje novih znanj, razvijanje različnih življenjskih kompetenc ter aktivno sodelovanje v družbi.

Poseben poudarek je na vključevanju mladih z manj priložnostmi, krepitvi aktivnega državljanstva ter spodbujanju sodelovanja mladih v demokratičnih procesih. Skozi mednarodne izmenjave, projekte in sodelovanje z vrstniki iz različnih držav mladi razvijajo medkulturno razumevanje, občutek odgovornosti do skupnosti ter samozavest pri izražanju svojega mnenja.

Program Erasmus+ je organiziran v več **ključnih ukrepov** (Key Actions), ki podpirajo različne oblike projektov, sodelovanja in učenja na področju mladine.

KLJUČNI UKREP 1: UČNA MOBILNOST POSAMEZNIKOV

Mladinske izmenjave

Kaj pa, če bi mladim, s katerimi delaš, omogočil izkušnjo, v kateri v nekaj dneh spoznajo vrstnike iz drugih držav, razbijajo stereotipe in odkrijejo, kako bogat je svet zunaj njihovega okolja?

Mladinske izmenjave omogočajo skupinam mladih iz najmanj dveh držav, da se srečajo in skupaj raziskujejo izbrano temo. Program traja od **5 do 21 dni**.

Mladi pri tem:

- razvijajo socialne in medkulturne kompetence,
- spoznavajo različne kulture,
- razbijajo stereotipe,
- krepijo solidarnost in demokratične vrednote.

Izmenjave so pogosto prva izkušnja mednarodnega sodelovanja za mlade.

Mobilnost mladinskih delavcev

Ta aktivnost je namenjena **usposabljanju in profesionalnemu razvoju mladinskih delavcev**.

Ta aktivnost je namenjena **usposabljanju in profesionalnemu razvoju mladinskih delavcev**.

Oblike aktivnosti lahko vključujejo:

- usposabljanja,
- študijske obiske,
- job shadowing (sledenje/senčenje na delovnem mestu),
- seminarje ali delavnice.

Cilj je izboljšati kakovost mladinskega dela ter graditi **mednarodne mreže organizacij**.

Aktivnosti udejstvovanja mladih

Ali si želiš ustvariti prostor, kjer mladi ne govorijo le o družbenih vprašanjih, ampak dejansko sodelujejo pri oblikovanju rešitev in dialogu z odločevalci?

S temi projekti se spodbuja **aktivna participacija mladih v demokratičnem življenju**.

Aktivnosti lahko vključujejo:

- debate in posvete,
- simulacije političnih procesov,
- kampanje ozaveščanja,
- srečanja mladih z odločevalci.

Projekti so lahko **lokalni, nacionalni ali mednarodni**.

DiscoverEU

Si predstavljaš, kako lahko nekaj tednov potovanja po Evropi mlademu človeku odpre pogled na svet in mu pomaga začutiti, da je del širše evropske skupnosti? Poznaš koga, ki bi z veseljem šel na takšno potovanje?

DiscoverEU je pobuda Evropske unije, ki **18-letnikom** omogoča **potovanje po Evropi z vlakom**.

Cilj programa je:

- spodbujanje evropske identitete,
- spoznavanje kulturne raznolikosti,
- pridobivanje življenjskih izkušenj.

Udeleženci lahko potujejo več tednov in se udeležujejo tudi mednarodnih srečanj mladih na poti. Več informacij: <https://youth.europa.eu/discovereu>

KLJUČNI UKREP 2: PARTNERSTVA ZA SODELOVANJE

Ta ukrep podpira mednarodne projekte sodelovanja med organizacijami, ki delujejo na področju mladine.

Namenjen je spodbujanju izmenjave znanja, izkušenj in dobrih praks med organizacijami iz različnih držav ter skupnemu razvoju novih pristopov in orodij za delo z mladimi.

S partnerstvi lahko organizacije razvijajo inovativne projekte, ki prispevajo k višji kakovosti mladinskega dela, krepijo mednarodno povezovanje ter odpirajo prostor za skupno učenje in ustvarjanje rešitev za aktualne izzive mladih.

Projekti pogosto vključujejo raziskovanje, razvoj metod, pripravo izobraževalnih gradiv, pilotne aktivnosti ali skupne dogodke.

Takšno sodelovanje organizacijam omogoča širitev delovanja, pridobivanje novih perspektiv ter mladim ponuja kakovostnejše priložnosti za učenje in sodelovanje.

Organizacije lahko razvijajo:

- nove metode mladinskega dela,
- izobraževalna orodja,
- raziskave,
- mednarodne mreže sodelovanja.

Obstajata dve vrsti projektov:

- **sodelovalna partnerstva** (večji projekti),
- **manjša partnerstva** (za organizacije z manj izkušnjami).

Poseben poudarek projektov je na evropskih prioritetah, kot so:

- socialna vključenost,
- digitalne kompetence,
- trajnostni razvoj,
- aktivno državljanstvo mladih.

EVROPSKA SOLIDARNOSTNA ENOTA

Evropska solidarnostna enota (ESE) je program Evropske unije, ki mladim ponuja priložnost za aktivno vključevanje v projekte, namenjene solidarnosti, pomoči drugim in krepitvi družbene vključenosti. Program spodbuja mlade, da s svojim znanjem, energijo in idejami prispevajo k reševanju izzivov v lokalnih skupnostih ali širše v Evropi.

Če spodbujaš mlade, da naredijo nekaj konkretnega za bolj povezano in vključujočo družbo, je Evropska solidarnostna enota odlična priložnost.

Sodelovanje v projektih mladim omogoča dragocene življenjske izkušnje, učenje novih spretnosti ter občutek, da s svojim delovanjem prispevajo k skupnemu dobremu.

Program združuje mlade, ki želijo:

- pomagati skupnosti,
- podpirati ranljive skupine,
- sodelovati pri družbeno koristnih projektih.

Mladi lahko sodelujejo v:

- prostovoljskih projektih doma ali v tujini,
- solidarnostnih projektih, ki jih pripravijo sami.

solidarnosti, demokracije in družbene odgovornosti.

Več informacij: <https://www.movit.si/ese>

Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja je javni zavod, ki izvaja naloge nacionalne agencije programa Erasmus+ za področje izobraževanja, usposabljanja in športa.

Program Erasmus+ na področju izobraževanja in usposabljanja podpira mobilnost posameznikov (dijakov, študentov, pedagoškega kadra in drugih) ter mednarodna partnerstva med različnimi organizacijami z namenom modernizacije izobraževalnih sistemov in tesnejšega sodelovanja med izobraževanjem in trgom dela. Program tako prispeva k razvoju znanja, spretnosti in kompetenc, ki posameznikom pomagajo pri uspešnem vključevanju v sodobno družbo in delovno okolje.

Posebno mesto v programu imajo tudi aktivnosti Jean Monnet, ki spodbujajo poučevanje, raziskovanje in razpravo o Evropski uniji ter procesu evropskega povezovanja. Njihov namen je poglobiti razumevanje evropskih vrednot, institucij in politik ter krepiti zanimanje za evropske teme med študenti, raziskovalci, učitelji in širšo javnostjo. Tako aktivnosti Jean Monnet prispevajo k bolj informirani in kritični razpravi o vlogi Evropske unije ter krepijo evropsko dimenzijo v izobraževanju in raziskovanju.

Več informacij: <https://www.cmepius.si>

EURES – ZAPOSLOVANJE MLADIH V EVROPI

Mladim, ki želijo delati ali pridobiti delovne izkušnje v tujini, je lahko v veliko pomoč mreža EURES, ki deluje tudi v okviru Zavoda RS za zaposlovanje.

To je evropska mreža služb za zaposlovanje, katere cilj je olajšati mobilnost delavcev znotraj Evrope ter povezovati iskalce zaposlitve z delodajalci v različnih državah.

Za mladinske delavce je EURES lahko pomemben vir informacij in priložnosti za mlade, ki razmišljajo o prvih korakih na evropskem trgu dela.

Prek EURES-a lahko mladi dostopajo do ponudb za zaposlitev v številnih evropskih državah, dobijo informacije o življenju in delu v tujini ter se udeležijo različnih predstavitev, zaposlitvenih sejmov in svetovanj.

Mladinski delavci lahko mlade usmerijo tudi k EURES svetovalcem, ki nudijo individualno podporo pri iskanju zaposlitve, pripravi na delo v tujini ter razumevanju administrativnih in praktičnih vidikov selitve v drugo državo. Tako lahko EURES postane dragoceno orodje pri spremljanju mladih na poti do novih delovnih izkušenj, večje samostojnosti in širšega razumevanja evropskega prostora.

EURES ponuja:

- informacije o zaposlitvah v EU,
- svetovanje pri iskanju dela,
- finančne podpore za mobilnost mladih.

Programi lahko vključujejo:

- zaposlitev v drugi državi EU,
- delovno-učno izkušnjo,
- podporo pri preselitvi.

Več informacij:

<https://eures.europa.eu>

<https://www.ess.gov.si>

Program / priložnost	Komu je namenjen	Kaj omogoča	Trajanje aktivnosti	Trajanje aktivnosti
Erasmus+ – mladinske izmenjave	+ Mladi (13–30 let)	Mednarodno srečanje mladih iz različnih držav, neformalno učenje, raziskovanje skupne teme, medkulturno sodelovanje	5–21 dni	https://www.movit.si
Erasmus+ – mobilnost mladinskih delavcev	+ Mladinski delavci, trenerji, organizacije	Usposabljanja, študijski obiski, job shadowing, izmenjava dobrih praks v mladinskem delu	nekaj dni do več mesecev (odvisno od projekta)	https://www.movit.si
Erasmus+ – aktivnosti udejstvovanja mladih	+ Mladi (13–30 let), mladinske organizacije	Projekti participacije mladih, dialog z odločevalci, delavnice, simulacije, kampanje	od nekaj dni do več mesecev	https://www.movit.si
DiscoverEU	+ Mladi, stari 18 let	Potovanje po Evropi (večinoma z vlakom), spoznavanje evropske kulture, srečanja z drugimi mladimi	običajno do 30 dni	https://youth.europa.eu/discovereu
Evropska solidarnostna enota (ESE)	+ Mladi (18–30 let)	Prostovoljstvo doma ali v tujini, projekti solidarnosti, delo z lokalnimi skupnostmi	od nekaj tednov do 12 mesecev	https://www.movit.si/ese
Erasmus+ študijska izmenjava	+ Študenti	Del študija na partnerski univerzi v tujini	3–12 mesecev	https://www.c-mepius.si
Erasmus+ praksa v tujini	+ Študenti in diplomanti	Del študija na partnerski univerzi v tujini	2–12 mesecev	https://www.c-mepius.si
EURES – zaposlovanje v EU	+ Mladi iskalci zaposlitve	Informacije o zaposlitvah v EU, svetovanje, finančna podpora za mobilnost	odvisno od zaposlitve	https://www.ess.gov.si

Kako mladim predstaviti mednarodne priložnosti

Ta kratka delavnica je namenjena mladim, da spoznajo osnovne možnosti mednarodne mobilnosti za učenje, prostovoljstvo, študij ali delo v tujini. Posebej je uporabna v kontekstu pogovorov o zaposljivosti, karierni orientaciji in prekarnosti, saj mladim pokaže, kako lahko mednarodne izkušnje prispevajo k razvoju kompetenc in boljšim zaposlitvenim možnostim.

Delavnica je primerna za skupine od 10 do 25 mladih (15–30 let).

Cilji delavnice

Udeleženci:

- spoznajo osnovne **mednarodne programe za mlade**,
- razumejo, kako lahko mobilnost pomaga pri **osebnem in kariernem razvoju**,
- dobijo konkretne informacije, **kje lahko poiščejo priložnosti**.

Potek delavnice (45 minut)

1. Uvodna aktivnost: “Če bi lahko odšli kamorkoli ...” (10 minut)

Mladinski delavec udeležencem postavi vprašanje:

Če bi imeli možnost za en mesec oditi v tujino – kam bi šli in kaj bi tam počeli?

Udeleženci naj najprej razmislijo individualno, nato pa svoje odgovore delijo v parih ali v manjši skupini.

Možna podvprašanja:

- Kaj bi se tam želeli naučiti?
- Bi raje delali, študirali ali potovali?
- Kaj bi bil največji izziv?

Po kratki razpravi povežemo odgovore z dejstvom, da **takšne priložnosti za mlade dejansko obstajajo** in jih omogočajo različni evropski programi.

2. Predstavitev programov (15 minut)

Predstavimo osnovne možnosti mobilnosti za mlade. Uporabimo lahko pregledno tabelo programov iz tega priročnika.

Posebej izpostavimo:

Program Erasmus+: mladinske izmenjave (5–21 dni), študij ali praksa v tujini ali projekti aktivne participacije mladih

Evropska solidarnostna enota: prostovoljstvo doma ali v tujini

DiscoverEU: potovanje po Evropi za 18-letnike

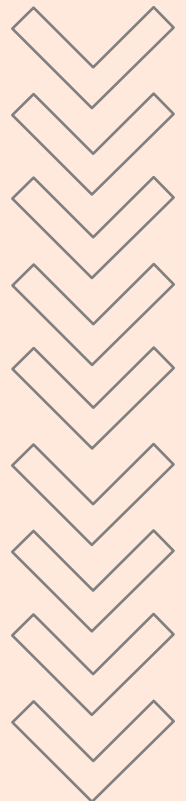
EURES: pomoč pri iskanju zaposlitve v EU

Poudarimo, da mobilnost pogosto vključuje:

- kritje potnih stroškov,
- nastanitev,
- organiziran program učenja.

Priporočene spletne strani:

- <https://www.movit.si>
- <https://youth.europa.eu>
- <https://www.cmepius.si>
- <https://eures.europa.eu>

3. Aktivnost: “Kaj bi izbrali?” (15 minut)

Udeležence razdelimo v manjše skupine (3–4 osebe).

Vsaka skupina dobi nalogo: **Predstavljajte si, da imate možnost sodelovati v enem mednarodnem programu. Katerega bi izbrali in zakaj?**

Skupine naj razmislijo:

- kaj bi se tam naučili,
- kako bi jim ta izkušnja pomagala pri prihodnji karieri,
- katere nove kompetence bi pridobili.

Po 10 minutah vsaka skupina na kratko predstavi svojo izbiro.

Voditelj lahko razpravo poveže s tem, da so takšne izkušnje pogosto pomembne pri:

- iskanju prve zaposlitve,
- razvoju samozavesti,
- razumevanju različnih kultur.

4. Zaključek: naslednji koraki (5 minut)

Voditelj na koncu poudari tri ključne korake:

1. **Raziskuj priložnosti:** Spremljaj mladinske organizacije, razpise in portale EU.
2. **Poveži se z organizacijami:** Veliko projektov organizirajo lokalne mladinske organizacije.
3. **Ne boj se prijaviti:** Večina programov je namenjena tudi mladim brez predhodnih mednarodnih izkušenj.

Nasvet za mladinske delavce

Tema mednarodnih priložnosti je lahko zelo učinkovita pri pogovorih o **prekarnosti in kariernih poteh mladih**, saj mobilnost omogoča:

- pridobivanje novih kompetenc,
- razvoj samostojnosti,
- širjenje socialnih mrež,
- večjo zaposljivost.

Pomembno je, da mladim poleg informacij ponudimo tudi prostor za razmislek o lastnih interesih, ciljih in možnostih, saj mobilnost ni samo potovanje, ampak tudi pomembna učna izkušnja.

Iščeš metode, ki podprejo tvoje delo?

Mednarodne priložnosti lahko mladinski delavci vključijo tudi v **aktivnosti karijerne orientacije in naslavljanja prekarnosti**. Takšne aktivnosti mladim pomagajo razumeti možnosti mobilnosti, razvijati kompetence za trg dela ter načrtovati izobraževalno in karierno pot. Pri tem lahko uporabimo različna orodja in metode. Nekatere naštevamo tukaj:

Uporabna orodja

- metode mladinskega dela na temo zaposlovanja in prekarnosti, ki so jih pripravili Mladinski svet Slovenije, Sindikat mladi+ ter Zavod Bob.
- Soba pobega Mednarodne priložnosti za mlade Zavoda Nefiks: <https://ljubljanacityoflearning.eu/sl/activities/15902>
- družabna igra Kam zdej, ki spodbuja razmislek o kariernih poteh (Mreža KROJ).

Viri:

Pregled programov in priložnosti je zbran v publikaciji:

https://www.movit.si/fileadmin/movit/oZAVOD/Mediji/listi_E__za_2025_splet_1.pdf

Mayr, M. (2025). Nacionalni kompetenčni model za mladinske delavce; Pregled in analiza kompetenčnih modelov za mladinske delavce ter predstavitev nacionalnega modela. ISBN 978-961-92614-8-4 (PDF) Dostopno na: https://www.movit.si/fileadmin/movit/oZAVOD/Publikacije/Nacionalni_kompetencni_model_za_mladinske_delavce.pdf

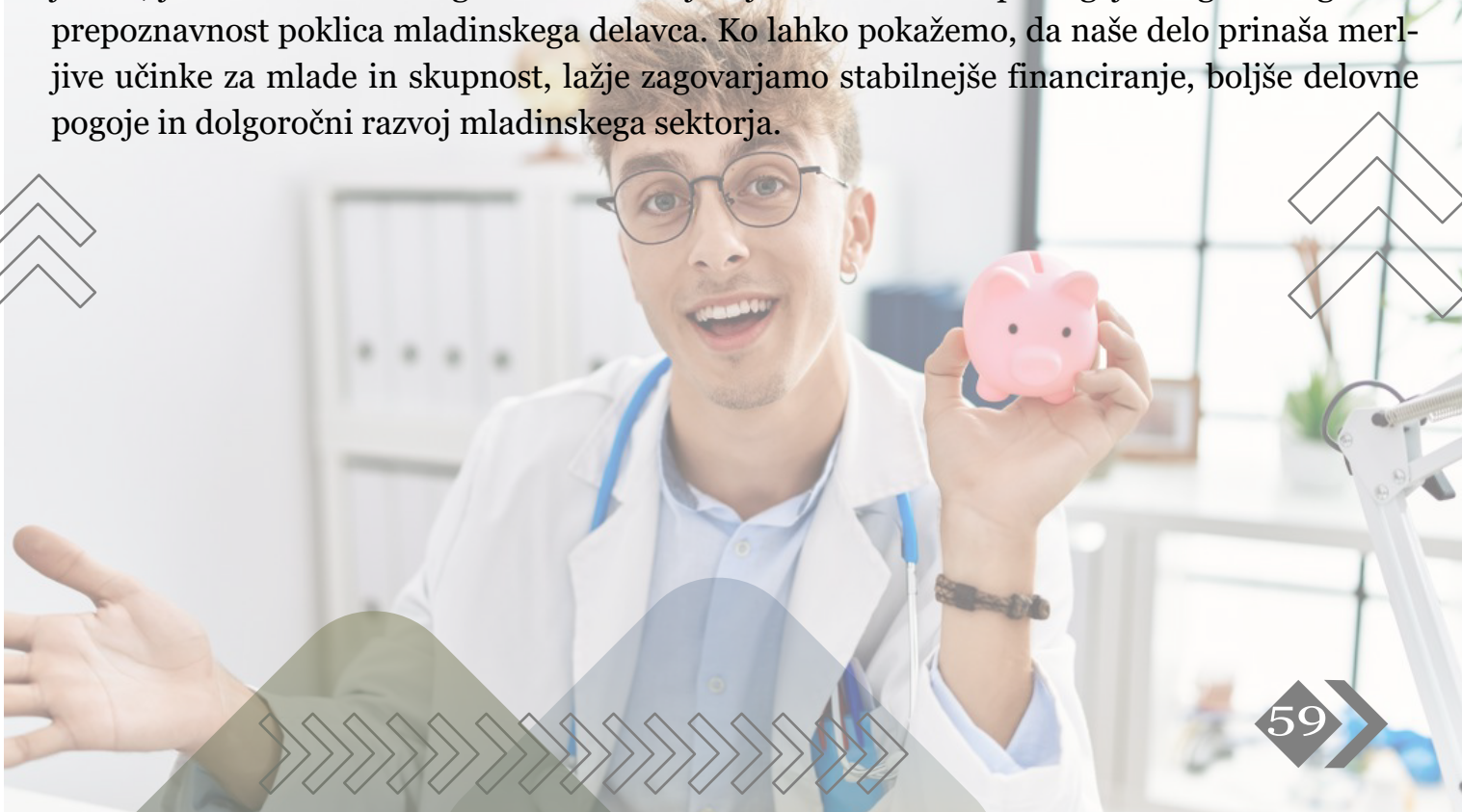
6. FINANČNO UPRAVLJANJE V MLADINSKIH PROJEKTIH: ODGOVORNOST, TRANSPARENTNOST IN TRAJNOST

Finančno upravljanje je del profesionalne odgovornosti mladinskih delavcev. Vsak projektni proračun predstavlja zaupanje – zaupanje financerjev, skupnosti in mladih, da bomo sredstva uporabili premišljeno, transparentno in z jasnim družbenim učinkom.

Mladinski projekti pogosto izhajajo iz močnih pedagoških in/ali zagovorniških idej, želje po spremembah in podpore mladim.

Dobro finančno upravljanje omogoča, da te ideje zares zaživijo in da organizacije delujejo stabilno tudi dolgoročno. Ko projekte vodimo odgovorno, jasno načrtujemo stroške, spremljamo porabo sredstev in o rezultatih tudi transparentno poročamo, krepimo zaupanje v mladinsko delo, ki ga sami že vidimo kot pomemben družbeni sektor.

S tem naredimo tudi pomemben korak v boju proti prekarnosti. Profesionalno vodenje projektov, jasni rezultati in odgovorno ravnanje z javnimi sredstvi pomagajo dvigovati ugled in prepoznavnost poklica mladinskega delavca. Ko lahko pokažemo, da naše delo prinaša merljive učinke za mlade in skupnost, lažje zagovarjamo stabilnejše financiranje, boljše delovne pogoje in dolgoročni razvoj mladinskega sektorja.

FINANČNO NAČRTOVANJE KOT TEMELJ PROJEKTA

Finančno upravljanje se začne že v fazi priprave projektne prijave. Kakovosten proračun je strateško orodje za razmislek o realnosti projekta. Pri oblikovanju proračuna je potrebno upoštevati več vidikov: realne stroške aktivnosti, administrativne stroške, stroške dela ter nepredvidene izdatke.

V evropskih programih, kot je Erasmus+, so proračuni pogosto strukturirani po kategorijah, kot so projektno vodenje, mobilnosti, organizacija dogodkov, diseminacija in administracija. Proračun mora biti jasno povezan z aktivnostmi projekta in pogosto organiziran po tako imenovanih delovnih paketih (npr. vodenje projekta, usposabljanja, komunikacija), kar omogoča preglednost izvajanja projekta.

Pri načrtovanju financ je pomembno upoštevati tudi različne modele financiranja. V zadnjih letih se v evropskih programih vse bolj uporablja model pavšalnega financiranja (lump sum), kjer financer ne povrne posameznih stroškov, temveč dodeli vnaprej določen znesek za izvedbo aktivnosti. To pomeni večjo fleksibilnost pri upravljanju sredstev, vendar hkrati večjo odgovornost za doseganje načrtovanih rezultatov.

Pri pripravi proračuna si lahko mladinski delavci pomagajo z naslednjimi vprašanji:

- Ali so vse aktivnosti projekta finančno pokrite?
 - Ali so stroški realni glede na trg?
- Ali obstajajo rezervna sredstva za nepredvidene situacije?
- Ali je jasno določeno, kdo v organizaciji upravlja posamezne finančne postavke?

Dobro pripravljen proračun je pogosto tudi prvi pokazatelj profesionalnosti organizacije v očeh financerjev.

ORGANIZACIJA FINANČNEGA VODENJA PROJEKTA

Ko je projekt odobren, je naslednji korak vzpostavitev sistema finančnega upravljanja. To vključuje jasne notranje postopke in razdelitev odgovornosti. Priporočljivo je, da organizacija določi vsaj tri osnovne vloge:

- projektni vodja (odgovoren za vsebinski potek projekta),
- finančni administrator ali računovodja,
- odgovorna oseba organizacije (npr. direktor ali predsednik).

V manjših organizacijah lahko ena oseba opravlja več vlog, vendar je pomembno, da obstaja sistem notranje kontrole, ki preprečuje napake ali zlorabe.

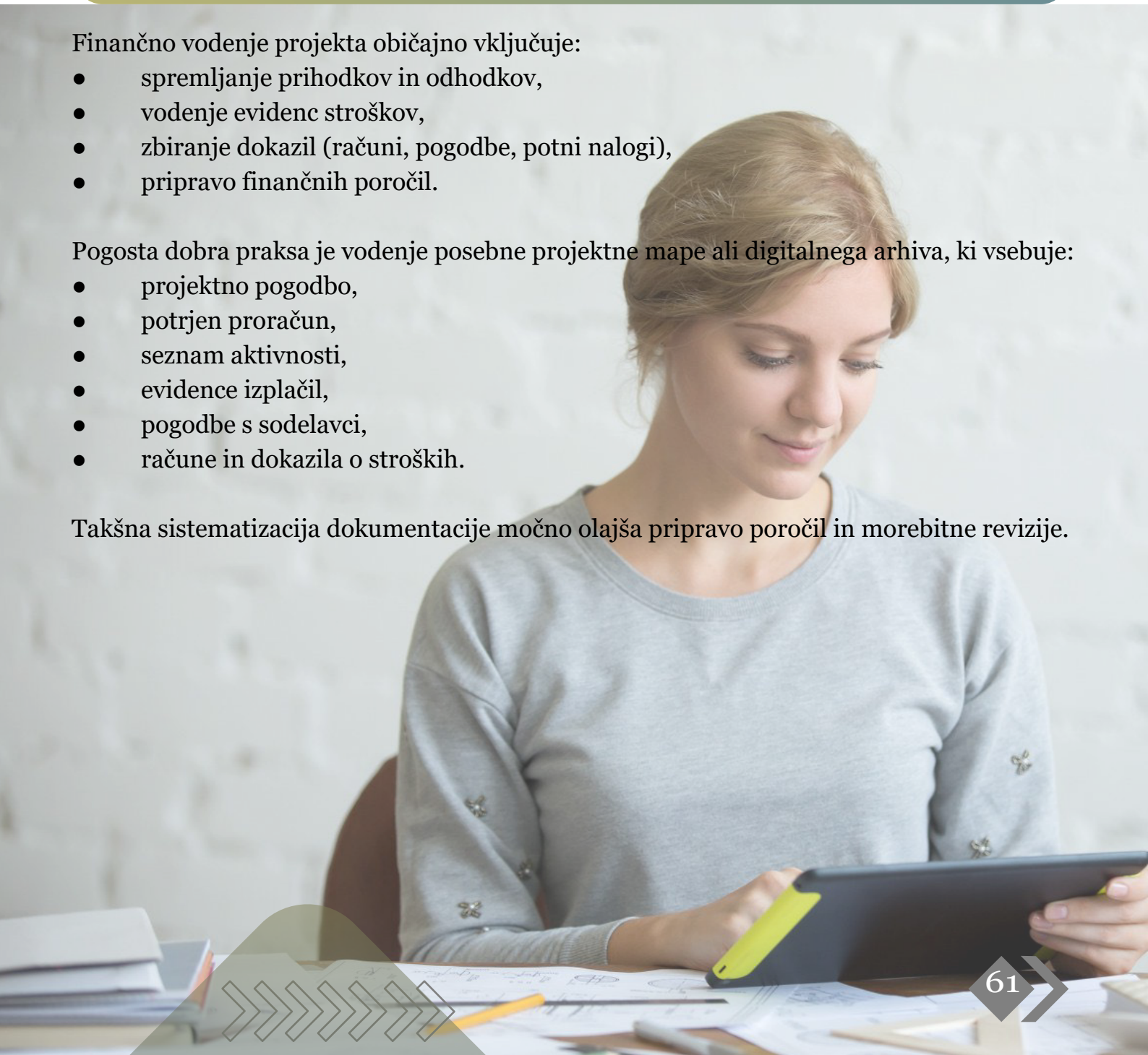
Finančno vodenje projekta običajno vključuje:

- spremljanje prihodkov in odhodkov,
- vodenje evidenc stroškov,
- zbiranje dokazil (računi, pogodbe, potni nalogi),
- pripravo finančnih poročil.

Pogosta dobra praksa je vodenje posebne projektne mape ali digitalnega arhiva, ki vsebuje:

- projektno pogodbo,
- potrjen proračun,
- seznam aktivnosti,
- evidence izplačil,
- pogodbe s sodelavci,
- račune in dokazila o stroških.

Takšna sistematizacija dokumentacije močno olajša pripravo poročil in morebitne revizije.

delo z zasloni in računalniki

Finančno upravljanje projektov se hitro spreminja. Vedno več organizacij uporablja digitalna orodja in umetno inteligenco za pripravo proračunov, analizo stroškov ter pomoč pri pisanju poročil. Takšna orodja lahko znatno prihranijo čas, vendar zahtevajo kritično uporabo, zlasti pri ravnanju z občutljivimi podatki.

Ob tem postaja vse pomembnejše delo v mednarodnih in hibridnih ekipah, kjer se pojavljajo dodatni izzivi, povezani z različnimi davčnimi sistemi in valutami.

Posebno mesto ima tudi trajnost. Vedno več projektov razmišlja, kako zmanjšati svoj okoljski vpliv – od izbire prevozov do organizacije dogodkov. Finančne odločitve tako postajajo tudi etične odločitve.

Obstaja več orodij, ki ti (poleg Excela) lahko močno olajšajo **finančno spremljanje projektov.**

Najbolj primerno za NVO (pogosto brezplačno)

- OpenProject – open-source, primeren za večje projekte
- Freedcamp – brezplačen za manjše ekipe
- Open Collective – transparentno upravljanje sredstev
- ERPNext – zelo zmogljiv (zahteva več znanja)
- Bitrix24 – “all-in-one” (tudi brezplačna verzija)

Preprosta in fleksibilna (freemium)

- Airtable – napredna preglednica
- Notion – organizacija + osnovni budget

Bolj korporativna orodja

- Planfix – kompleksnejši poslovni sistem
- NGO Accounting Software – bolj klasičen računovodski pristop

sledenje rokom in poročanje financerjem

Dobro finančno vodenje projekta vključuje pravočasno poročanje. Večina financerjev določi natančne roke za vmesna ali končna poročila. Na primer, v nekaterih programih mora organizacija končno poročilo oddati približno dva meseca po zaključku projekta. Zamude pri poročanju lahko povzročijo zamik izplačila sredstev ali celo zahtevo po vračilu sredstev. Zato je priporočljivo, da projektni vodje že na začetku projekta pripravijo časovni načrt administrativnih nalog.

Dobro je uporabiti preprosta orodja za spremljanje rokov:

- projektni koledar,
- preglednica z roki poročanja,
- redni mesečni pregled finančnega stanja projekta.

Nekatere organizacije uvedejo tudi tako imenovane “administrativne check-point” sestanke, kjer se redno preverja finančni napredek projekta.

MINI VODIČ: Osnovni finančni workflow

1. Nastane strošek;
2. Zbere se dokazilo (račun, pogodba);
3. Strošek se vnese v preglednico;
4. Dokument se shrani v digitalni arhiv;
5. Strošek se preveri glede na proračun;
6. Vključi se v poročilo.

VKLJUČEVANJE MLADIH V FINANČNO UPRAVLJANJE

Eden od ciljev mladinskega dela je razvoj kompetenc mladih, zato je smiselno, da so mladi vsaj delno vključeni tudi v finančno dimenzijo projektov.

To lahko vključuje:

- sodelovanje pri pripravi proračuna projektne ideje,
- odločanje o razporejanju manjših sredstev,
- spremljanje stroškov posameznih aktivnosti,
- učenje osnov finančne pismenosti.

V projektih aktivne participacije mladi sami prijavijo projekt in kot neformalna skupina upravljajo sredstva.

Organizacija mora zagotoviti ustrezno mentorsko podporo, saj so pravne in administrativne odgovornosti običajno na njej.

Vključevanje mladih v finančne procese ima več pozitivnih učinkov:

- krepi občutek odgovornosti za projekt,
- razvija finančno pismenost,
- povečuje transparentnost znotraj projektne ekipe.

PODPORA MLADIM PObudnikom PROJEKTOV V OKVIRU SOLIDARNOSTNIH PROJEKTOV

Za uspešno prijavo **solidarnostnega projekta** mora skupina pobudnikov jasno opredeliti temo skupnega projekta. Projekt mora koristiti lokalni skupnosti in določiti vsakodnevne dejavnosti vseh udeležencev.

Skupina lahko zaprosi za zunanjo pomoč ter sodeluje s priznano organizacijo, ki v njihovem imenu vloži zahtevek za financiranje in jih usmerja pri upravnih ter finančnih zadevah.

V procesu učenja mladim pomaga mentor z izkušnjami v mladinskem delu.

PROSTOR ZA NAPAKE IN UČENJE

Finančno upravljanje projektov ni vedno brezhibno, kar v mladinskem sektorju ni presenetljivo. Projekte pogosto vodijo mladi projektne vodje, prostovoljci ali sodelavci, ki se šele učijo projektne dela.

Zato je pomembno, da organizacije gradijo kulturo, v kateri napake niso razlog za strah, temveč priložnost za učenje in izboljšanje prihodnjih projektov.

Skoraj vsaka organizacija, ki izvaja projekte, se je že srečala s situacijami, kot so račun, ki ga nihče ni pravočasno shranil, strošek, uvrščen v napačno proračunsko kategorijo, zamujen rok za oddajo poročila ali razlika med načrtovanimi in dejanskimi stroški. Takšne napake niso nujno znak slabega dela, pogosto pomenijo, da se organizacija uči in raste.

Ključno je, kako se na takšne situacije odzovemo. Ali napake skrijemo in upamo, da jih nihče ne bo opazil, ali jih uporabimo kot priložnost za izboljšanje procesov? Večino težav je mogoče preprečiti z nekaj konkretnimi koraki: rednim spremljanjem proračuna, sprotnim zbiranjem in arhiviranjem dokumentacije, jasno razdeljenimi odgovornostmi ter dobro komunikacijo med projektne vodjo in računovodstvom.

Zelo dragocena je tudi notranja evalvacija po zaključku projekta, ko si ekipa vzame čas in se iskreno vpraša:

- Ali je bil proračun realno načrtovan?
 - Kje so nastali največji izzivi?
 - Kaj bi naslednjič naredili drugače?

Prav ta proces učenja iz izkušenj dolgoročno naredi organizacije in mladinske delavce bolj kompetentne, projekte kakovostnejše, sodelovanje s financerji pa bolj zaupanja vredno.

Še namig: ko spoznaš, da si naredil napako, jo čim prej zaupaj nadrejenemu - tako odpreš prostor za popraviljanje napake, še pomembneje pa za rast, učenje in zaupanje!

USPOSABLJANJA ZA FINANČNO UPRAVLJANJE V MLADINSKEM DELU

Ker je finančno upravljanje specifična kompetenca, obstaja več usposabljanj, ki mladinskim delavcem pomagajo razvijati te veščine. Na nacionalni ravni številne nacionalne agencije redno organizirajo delavnice o finančnem poročanju, upravljanju projektov in pripravi proračunov.

Spremljaj in se prijavi na novice: <https://www.cnvos.si/kaj-pocnemo/izobrazevanja-za-nvo/>

FINANČNO UPRAVLJANJE KOT ODGOVOR NA PREKARNOST V MLADINSKEM DELU

Mladinsko delo v Sloveniji in Evropi pogosto zaznamujejo projektno financiranje, kratkoročne pogodbe in nestabilni viri financiranja. Zato ima dobro finančno upravljanje širši družbeni pomen.

Organizacije, ki učinkovito upravljajo projekte, lažje pridobivajo nova sredstva, zagotavljajo stabilnejše zaposlitve in gradijo dolgoročne programe.

Sistematično finančno upravljanje omogoča tudi boljšo argumentacijo pri zagovarjanju javnega financiranja mladinskega sektorja. Če organizacije pokažejo, da odgovorno upravljajo sredstva in ustvarjajo merljive družbene učinke, se poveča legitimnost njihovega dela v očeh odločevalcev.

Finančno upravljanje zato ni le administrativna naloga, temveč del profesionalizacije mladinskega dela.

Zahteva kombinacijo administrativnih znanj, organizacijskih sposobnosti in etične odgovornosti. Ključni elementi uspešnega finančnega vodenja so realističen proračun, sistematično spremljanje stroškov, transparentna dokumentacija in pravočasno poročanje.

Posebna vrednost mladinskega dela je tudi v tem, da lahko finančne procese spremeni v učni prostor za mlade. Tako se finančno upravljanje ne razume le kot birokratska obveznost, ampak kot del pedagoškega procesa, ki mladim pomaga razvijati odgovornost, kritično razmišljanje in kompetence za aktivno državljanstvo.

Viri:

Cepin, M., Lombergar, N. (2025). ABC mladinskega dela : priročnik za mladinske delavce. Ljubljana : Urad Republike Slovenije za mladino, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje Republike Slovenije Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-BE-FAP3CW/92944f5b-b007-482b-bca9-3c19756f504a/PDF>

Cepin, M., Rupnik Suhadolnik, S., Pugelj, T., Pucelj Lukan, P., Peloz, J., Mesojedec, T., Repnik, P., Mrak Merhar. I. (2012). Usposabljanje mladinskih voditeljev in delavcev - Strokovne podlage in priporočila za vzpostavitev sistemov usposabljanja v organizacijah. Ljubljana: Salve Dostopno na: <https://socialna-akademija.si/wp-content/uploads/Usposabljanjemladinskihvoditeljevindelavcev.pdf>

Evropska solidarnostna enota: https://youth.europa.eu/solidarity/organisations/solidarity-projects_sl

Mayr, M. (2025). Nacionalni kompetenčni model za mladinske delavce; Pregled in analiza kompetenčnih modelov za mladinske delavce ter predstavitev nacionalnega modela. ISBN 978-961-92614-8-4 (PDF) Dostopno na: https://www.movit.si/fileadmin/movit/OZAVOD/-Publikacije/Nacionalni_kompetencni_model_za_mladinske_delavce.pdf

VIRI SLIK

- https://www.magnific.com/free-photo/group-young-students-posing-green_1314002.htm#fromView=search&page=1&position=43&uuid=3c255bb1-13ea-44f6-bboa-037552aa4f6b&query=youth+people
- https://www.magnific.com/free-photo/close-up-people-planning-trip-together_16688738.htm
- https://www.magnific.com/free-photo/portrait-confident-young-carpenter_13250924.htm#fromView=search&page=1&position=0&uuid=e4e7b931-b17c-44cc-b824-865b9893a802&query=portrait-confident-young-carpenter
- https://www.magnific.com/premium-photo/time-brain-storm-group-modern-young-people_23403879.htm#fromView=search&page=1&position=8&uuid=4796184e-358f-45be-8a4f-c84070e37fd2&query=youth+people+activity+business
- https://www.magnific.com/free-photo/look-this_5399115.htm#fromView=search&page=1&position=19&uuid=4796184e-358f-45be-8a4f-c84070e37fd2&query=youth+people+activity+business
- https://www.magnific.com/premium-photo/woman-using-digital-tablet-staying-home-online-marketing-business-business-woman-using-smart-phone-with-social-network-service-sns-social-media-concept-social-media-business_144165558.htm#fromView=search&page=1&position=22&uuid=d52d76aa-064c-456a-b28b-4268146fcf07&query=social+marketing
- https://www.magnific.com/free-photo/group-people-looking-digital-tablet-with-social-media-icons-workplace_2610628.htm#fromView=search&page=1&position=6&uuid=f964bebf-c895-497c-bb23-410c8b969ec6&query=activities+smart+business
- https://www.magnific.com/free-photo/office-workers-working-together-as-team_23668221.htm#fromView=search&page=1&position=8&uuid=f964bebf-c895-497c-bb23-410c8b969ec6&query=activities+smart+business
- https://www.magnific.com/free-photo/crop-businesspeople-with-gadgets-desk_2070754.htm#fromView=search&page=1&position=14&uuid=f964bebf-c895-497c-bb23-410c8b969ec6&query=activities+smart+business
- https://www.magnific.com/free-photo/group-businesspeople-discussing-natural-resources-preservation-office_2518144.htm#fromView=search&page=1&position=6&uuid=e86bd3e5-13ed-4ba5-b82c-187ff33dc1e9&query=activities+smart+business+change
- https://www.magnific.com/free-photo/schoolgirl-with-headphones_1233211.htm#fromView=search&page=1&position=4&uuid=21499540-4aa0-4f95-ae60-9160aa88c531&query=mental+health+youth
- https://www.magnific.com/free-photo/sad-young-man-with-beard-front-mirror-mental-health-concept_37281424.htm#fromView=search&page=1&position=1&uuid=54696a80-670b-4758-9b3a-0d59b0587428&query=mental+health+young+man
- https://www.magnific.com/free-photo/happy-couple-living-room_7015812.htm#fromView=search&page=1&position=47&uuid=8f04a018-1c99-42fo-9046-29823c45ed7c&query=emotional+mental+health+support
- https://www.magnific.com/free-photo/women-holding-their-hands-together-while-praying_11379015.htm#fromView=search&page=1&position=49&uuid=8f04a018-1c99-42fo-9046-29823c45ed7c&query=emotional+mental+health+support
- https://www.magnific.com/free-photo/happy-farmer-rural_1246543.htm#fromView=search&page=1&position=13&uuid=dc42cbcd-7ef4-456b-96c5-65ca68f742ce&query=worker+youth
- https://www.magnific.com/free-photo/close-up-women-spending-time-together_15694743.htm#fromView=search&page=1&position=19&uuid=e001196f-5044-4c42-bbae-4e21a8b87099&query=safe+discrimination
- https://www.magnific.com/free-photo/making-handmade-clay-pot-pottery-lesson-with-master_8390119.htm#fromView=search&page=1&position=2&uuid=c99a8817-f127-483f-b3f2-5e793e670d4d&query=team+worker+youth
- https://www.magnific.com/premium-photo/group-students-friends-are-doing-discussing-creative-ideas-loft_12902127.htm#from_element=cross_selling__photo
- https://www.magnific.com/free-photo/progress-research-analysis-strategy-diagram_17143375.htm#fromView=search&page=1&position=9&uuid=6cdd1e0f-d1c8-4550-a3ef-02cd0df674f6&query=analysis+of+needs
- https://www.magnific.com/free-ai-image/high-tech-futuristic-urban-travel-people_133785129.htm

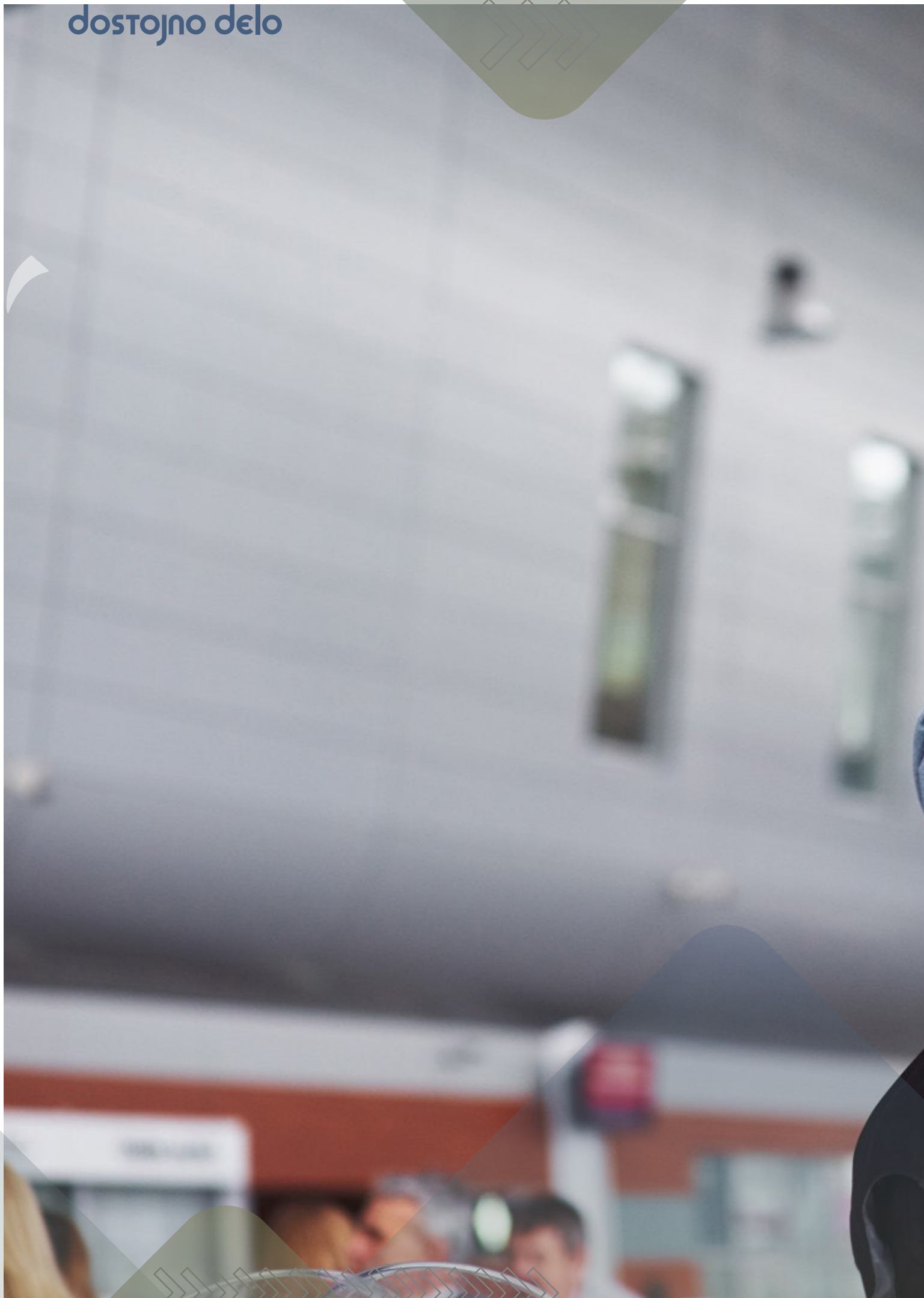

- https://www.magnific.com/premium-photo/portrait-young-woman-looking-away-night_105464372.htm#from_element=cross_selling__photo
- https://www.magnific.com/free-photo/young-woman-standing-universe-texture-projection_29304292.htm
- https://www.magnific.com/premium-photo/glass-board-business-people-men-with-teamwork-writing-planning-company-development-creative-agency-coworkers-entrepreneurs-modern-office-cooperation-review-idea-project_326447543.htm#fromView=search&page=1&position=17&uuid=765ce749-8106-405e-a07e-d09372d9de89&query=mentoring+young+men
- https://www.magnific.com/free-photo/redhead-woman-showing-journal_11127074.htm#fromView=search&page=1&position=18&uuid=ea5efc20-546e-4f03-a74c-b0f627fe8a92&query=a4+paper+pencil+young+
- https://www.magnific.com/free-photo/women-pointing-away-using-tablet_1796510.htm#fromView=search&page=1&position=0&uuid=7aac10b5-ee59-42e7-a444-94476cab02ca&query=erasmus+travel+europe
- https://www.magnific.com/free-photo/business-executives-with-hand-stacked_1005793.htm#fromView=search&page=1&position=8&uuid=ce1e9508-6df1-4e92-b67b-d91bf36e98a9&query=young+people+solidarity
- https://www.magnific.com/premium-photo/library-hand-some-male-student-with-laptop-books-working-high-school-university-library-shallow-depth-field_23852516.htm#fromView=search&page=1&position=46&uuid=e542197f-2dc8-45d0-bf71-84c34b580597&query=young+men+education+academy
- https://www.magnific.com/premium-photo/studying-book-man-library-portrait-writing-education-table-male-student-notebook-information-college-exam-preparation-understanding-research-subject-knowledge_377511825.htm#fromView=search&page=1&position=48&uuid=e542197f-2dc8-45d0-bf71-84c34b580597&query=young+men+education+academy
- https://www.magnific.com/free-photo/man-expects-his-flight-airport_10001083.htm#fromView=search&page=1&position=49&uuid=e542197f-2dc8-45d0-bf71-84c34b580597&query=young+men+education+academy
- https://www.magnific.com/free-photo/young-caucasian-doctor-man-wearing-doctor-uniform-holding-piggy-bank-clinic-celebrating-achievement-with-happy-smile-winner-expression-with-raised-hand_39511799.htm#fromView=search&page=1&position=5&uuid=0954a814-8c36-470a-8477-95d4ff8063cd&query=youth+finance
- https://www.magnific.com/free-photo/joyful-teen-age-girl-with-dollars-her-hands-pointed-them-isolated_10121595.htm#fromView=search&page=1&position=6&uuid=0954a814-8c36-470a-8477-95d4ff8063cd&query=youth+finance
- https://www.magnific.com/free-photo/portrait-attractive-woman-with-tablet-desk_1281598.htm#fromView=search&page=1&position=31&uuid=115319bd-0442-4861-a0b7-04967b5c9b11&query=organizing+finances
- https://www.magnific.com/premium-photo/thoughtful-young-man-is-sitting-confectionery-shop-she-is-drinking-coffee-while-waiting-someone_11340788.htm#from_element=cross_selling__photo
- https://www.magnific.com/free-photo/redhead-female-male-sitting-together-surrounded-with-copy-books_10112399.htm#fromView=search&page=1&position=4&uuid=0954a814-8c36-470a-8477-95d4ff8063cd&query=youth+finance
- https://www.magnific.com/free-photo/young-hand-some-man-with-bag-his-shoulder-hurry-airport_10001072.htm#from_element=cross_selling__photo

dostojno delo

dostojno delo za mladinske delavce
2026

Sofinancira
Evropska unija

dostojno delo

dostojno delo za mladiške delavce
2026